

A historical black and white photograph of a village square. Large, leafy trees dominate the background. In the foreground, several people are visible, some standing and some walking. A building is partially visible on the left. The overall scene depicts a peaceful, rural setting.

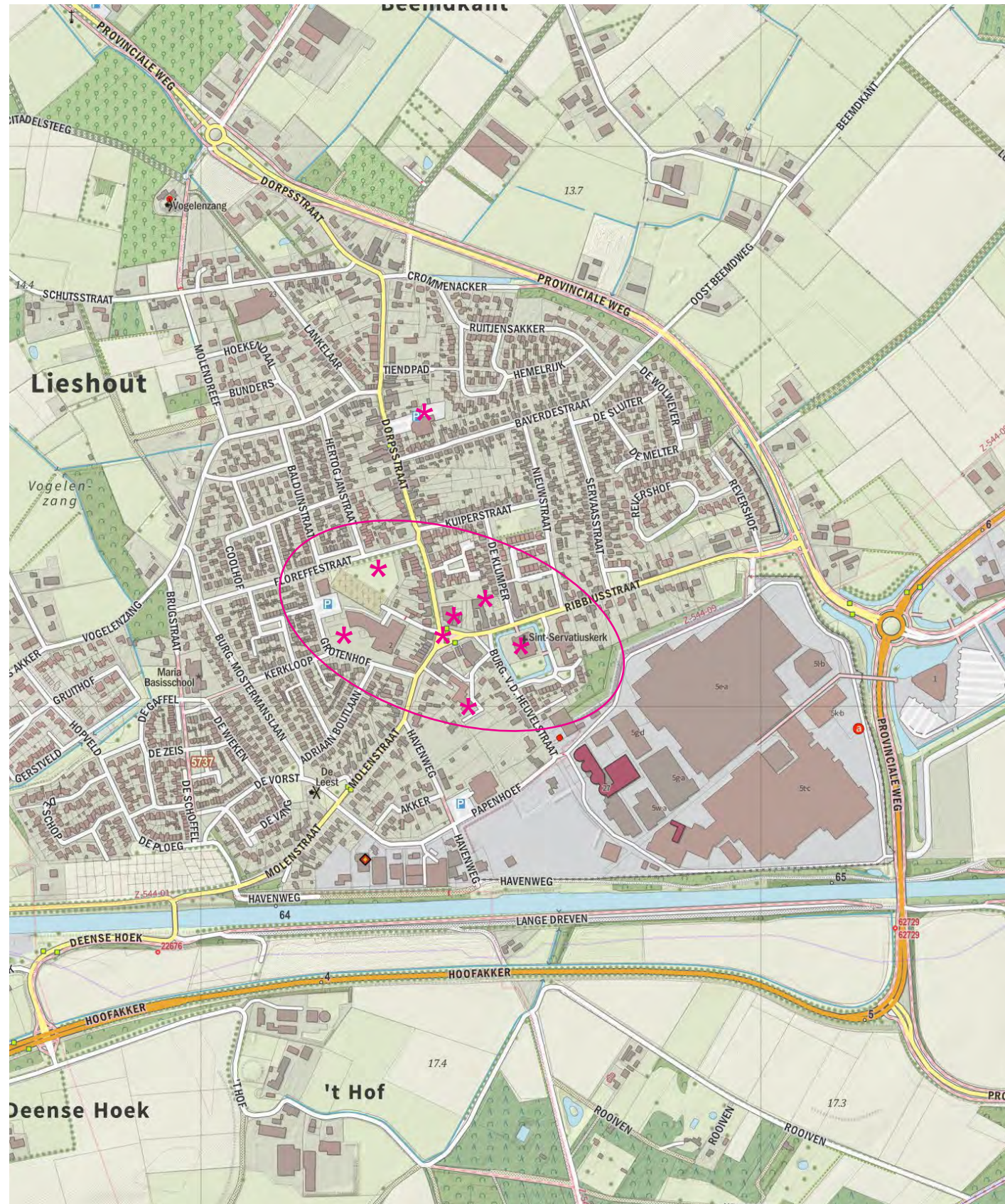
Ruimtelijk kader centrumontwikkeling Lieshout

Gemeente Laarbeek

9 MEI 2023

Lieshout

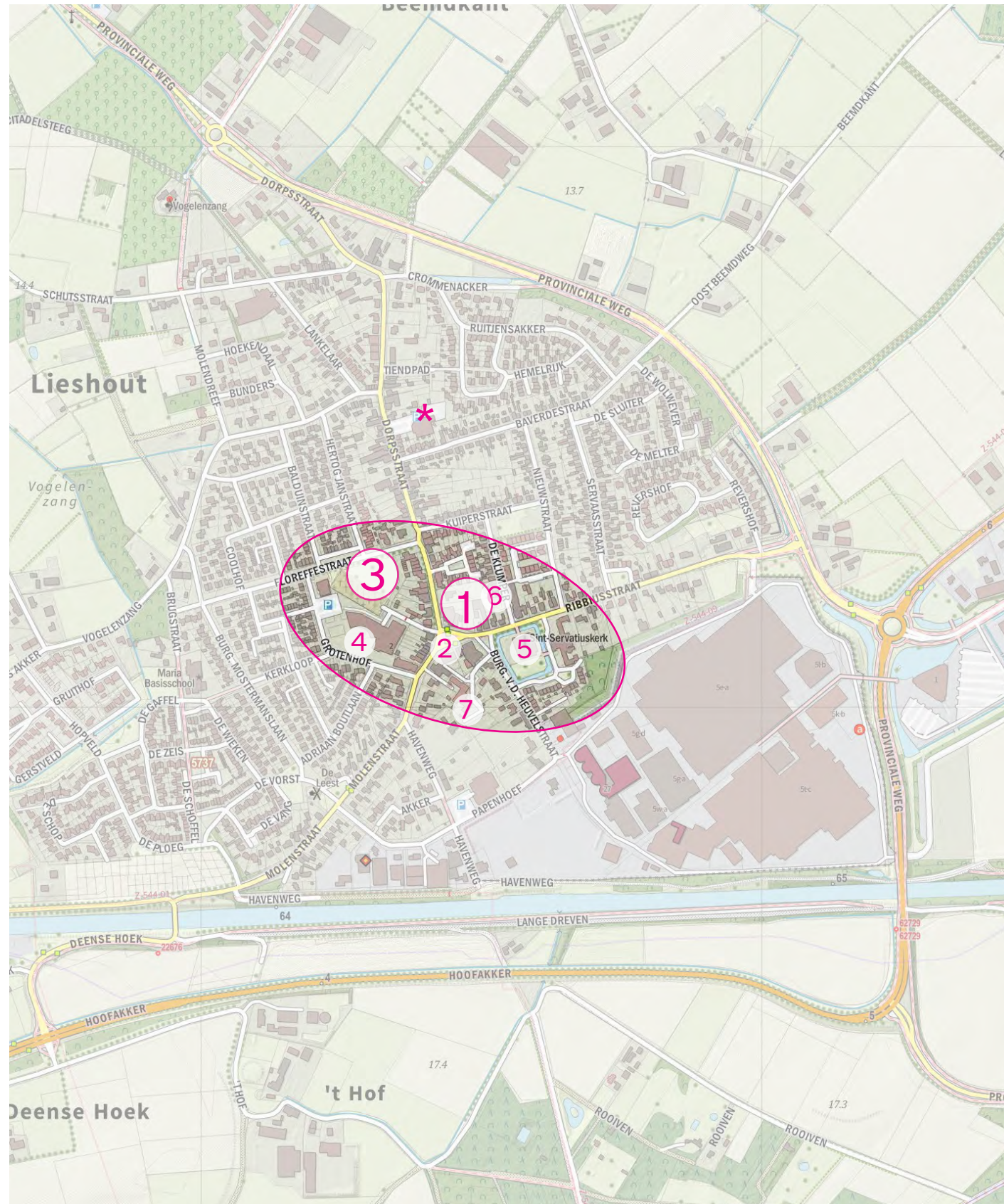
Inhoud

1. Opgave
 2. Ruimtelijk Casco Centrum Lieshout
 3. Groene Hoofstructuur in Beleid
 4. Schetsontwerp
 5. Deeluitwerking:
 - 5.1 Heuvel
 - 5.2 Noordflank Heuvel
 - 5.3 Grotenhof
 - 5.4 Kerktuin
 - 5.5 Parkeren Moreeshof en Klumper
 6. Kaders Floreffestraat
 7. Kostenraming
- Bijlages:
- Plan van eisen
 - Opgehaalde feedback participatiesessies januari
 - Opgehaalde feedback expertmeeting maart
 - Opgehaalde feedback Stichting Plan Lieshout

1. OPGAVE

1. Opgave | Samenhang in ruimtelijke ontwikkelingen

1. Noordflank Heuvel

Gebouw Rabobank staat leeg en vraagt om nieuwe invulling, inclusief de 'grindbak' Bavaria.

2. Heuvel

Hét dorpshart maar leent zich op dit moment nog niet voldoende voor ontmoeten, verblijf en evenementen.

3. Floreffestraat

Inpassen van een supermarkt op het Floreffeplein.

4. Buitenruimte Grotenhof

Vergroten en vergroenen van het speelplein van de basisschool.

5. Kerktuin (Franciscushof)

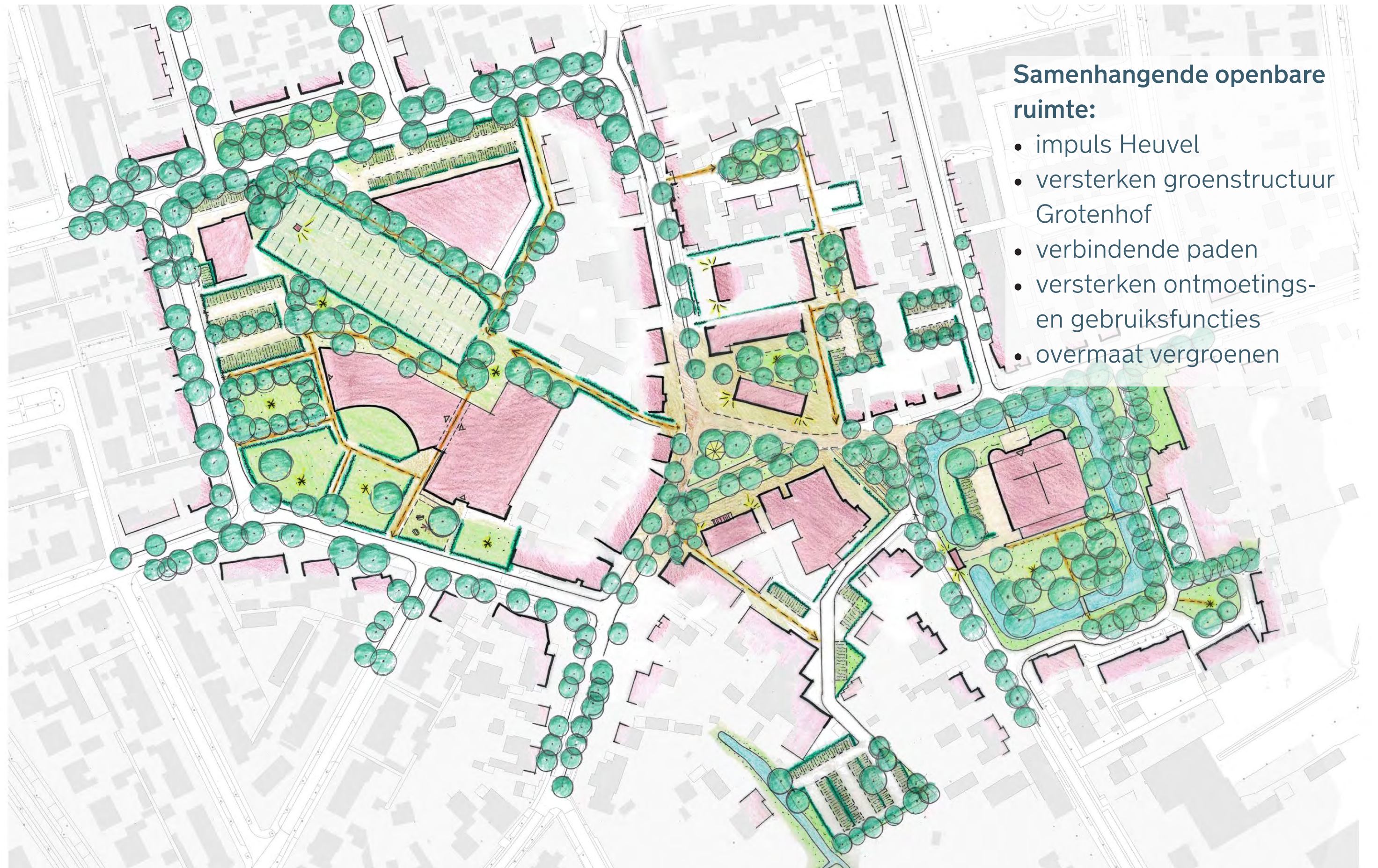
Behoud en versterken van de groene (verblijfs) kwaliteit.

6+7. Parkeren

De parkeerplaatsen die vervallen terugbrengen aan de Klumper en achter het Moreeshof.

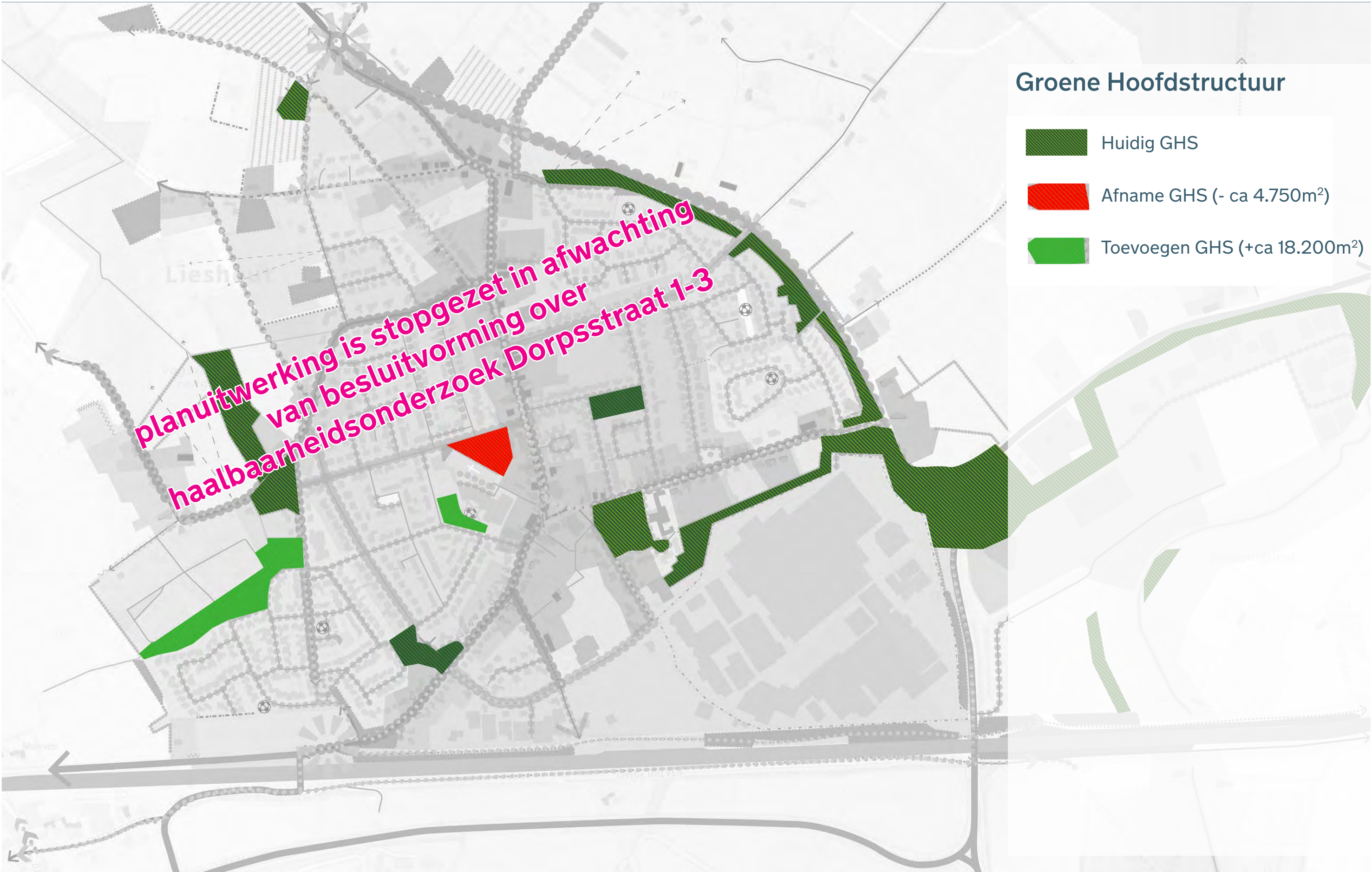
2. RUIMTELIJK CASCO KERN LIESHOUT

2. Ruimtelijk Casco | Deelgebied in samenhang

3. GROENE HOOFDSTRUCTUUR

3. Groene Hoofd Structuur | Groenstructuur, aanpassingen t.b.v. beleid

4. Schetsontwerp Lieshout (totaal)

4. Schetsontwerp | Overall-schetsontwerp Lieshout

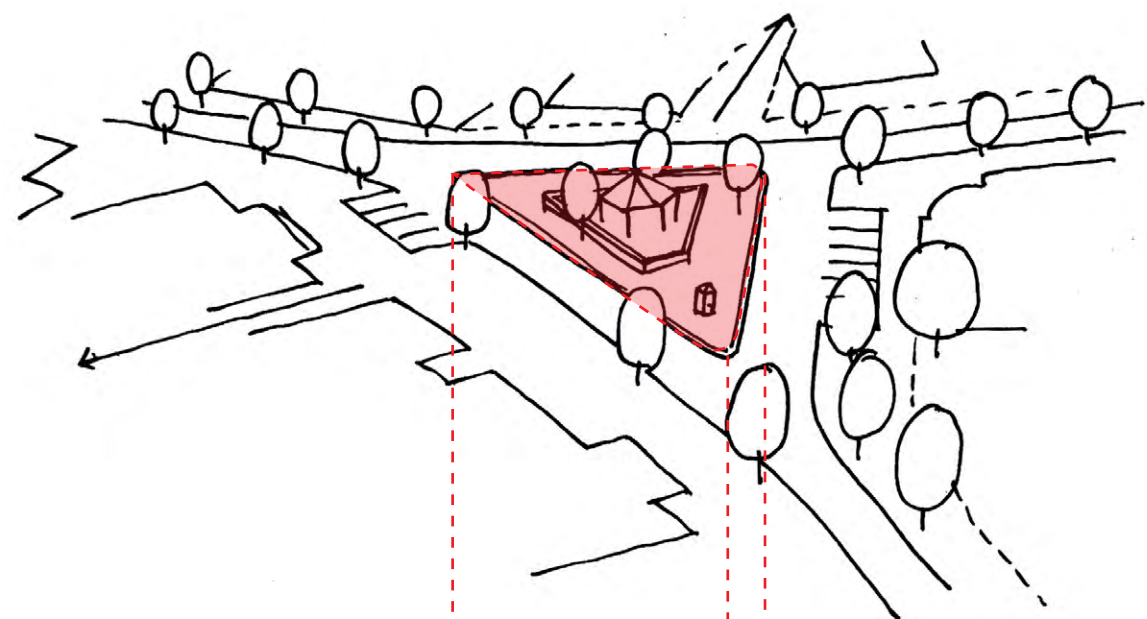
4. Schetsontwerp | Demarcatie deelgebieden

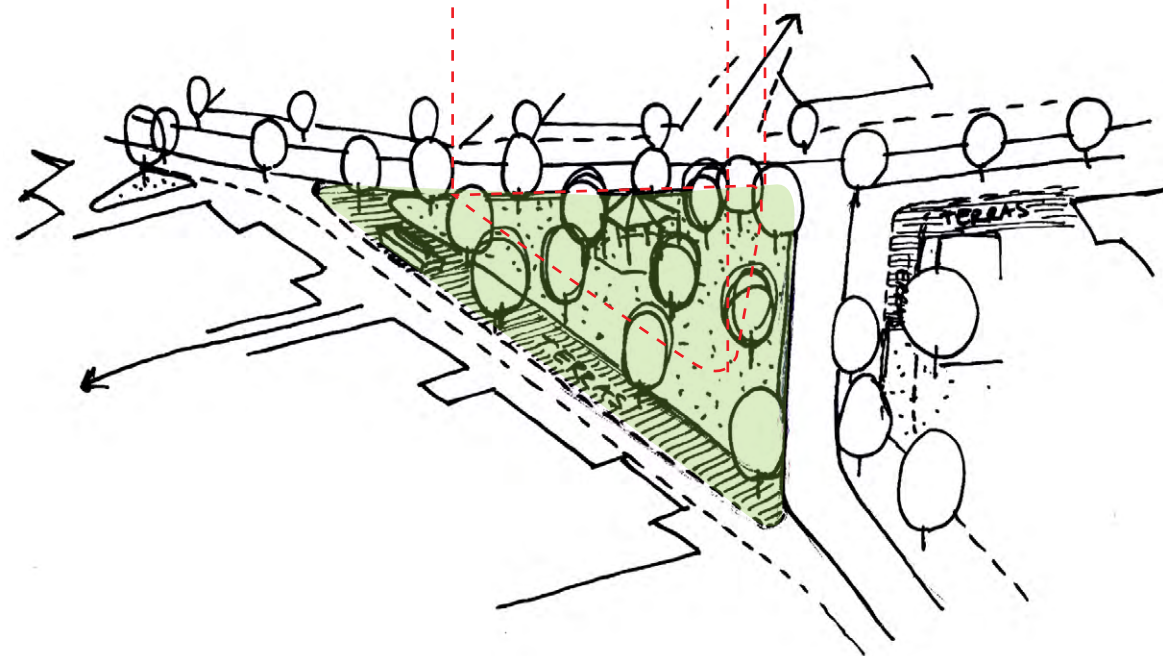
5.1 Deelgebied Heuvel

5.1 Heuvel | Visie heuvel

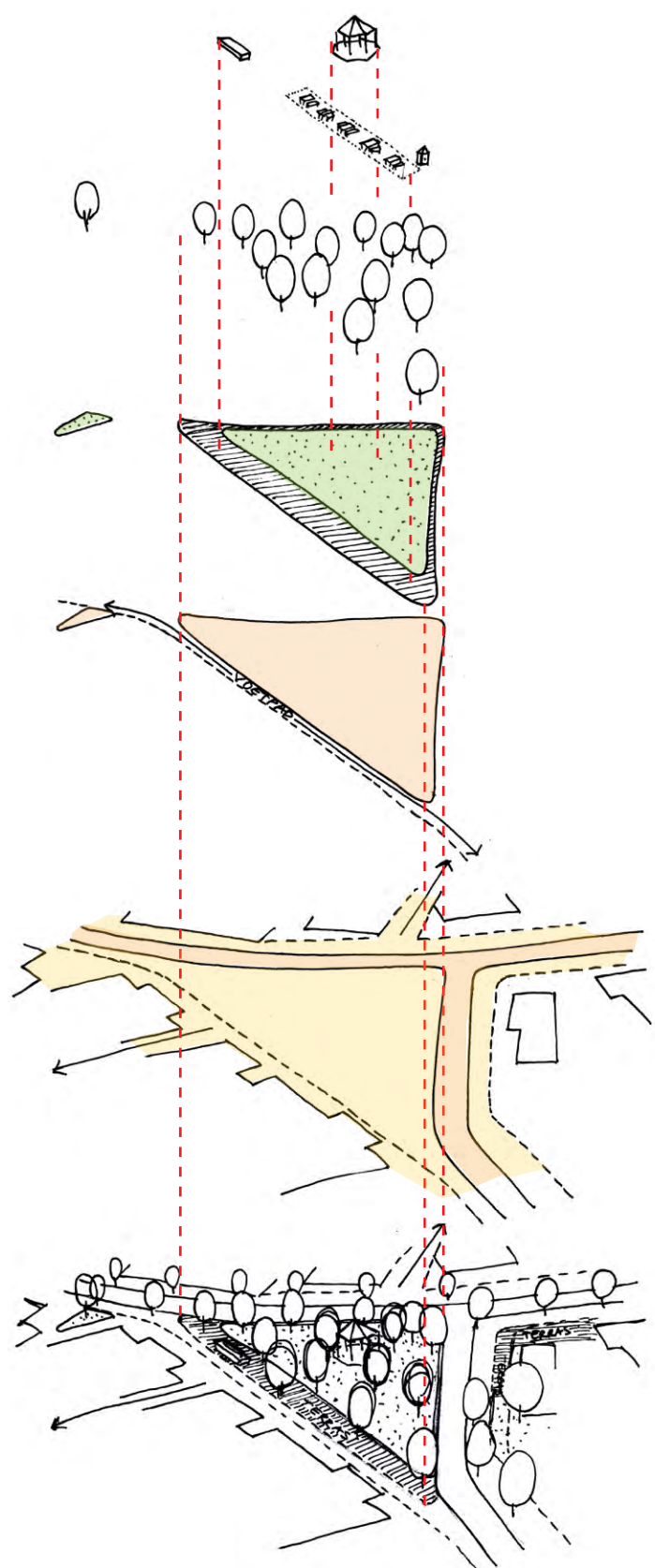
Huidige situatie

Visie totaalbeeld

Lagen opbouw visie

- Objecten**
- Kiosk + pomp in het gras
 - Terrassen + bank/ontmoetingstafel op de plint

- Bomen**
- Bomen op de plekken vormen bomenweide

- Plekken**
- Omrande driehoekige pleinruimte met plint

- Voetpad**
- Voet/ fietspad vormt historische driehoekige pleinruimte

- Wegen**
- Autoverkeer aan éénzijde van de Heuvel
 - Auto te gast / shared space
 - Grotere verblijfsruimte gekoppeld aan horecaplint

Totaal beeld

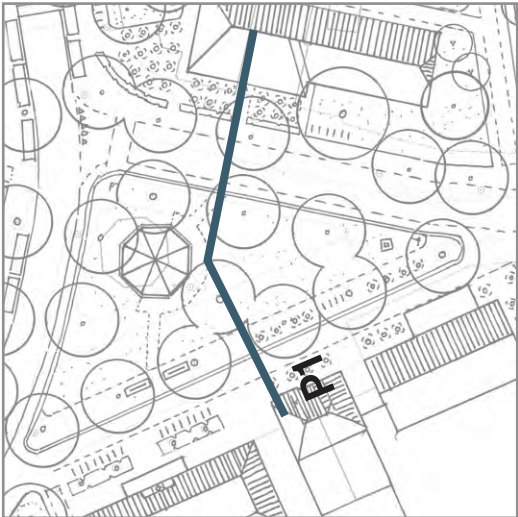
5.1 Heuvel | Plankaart schetsontwerp

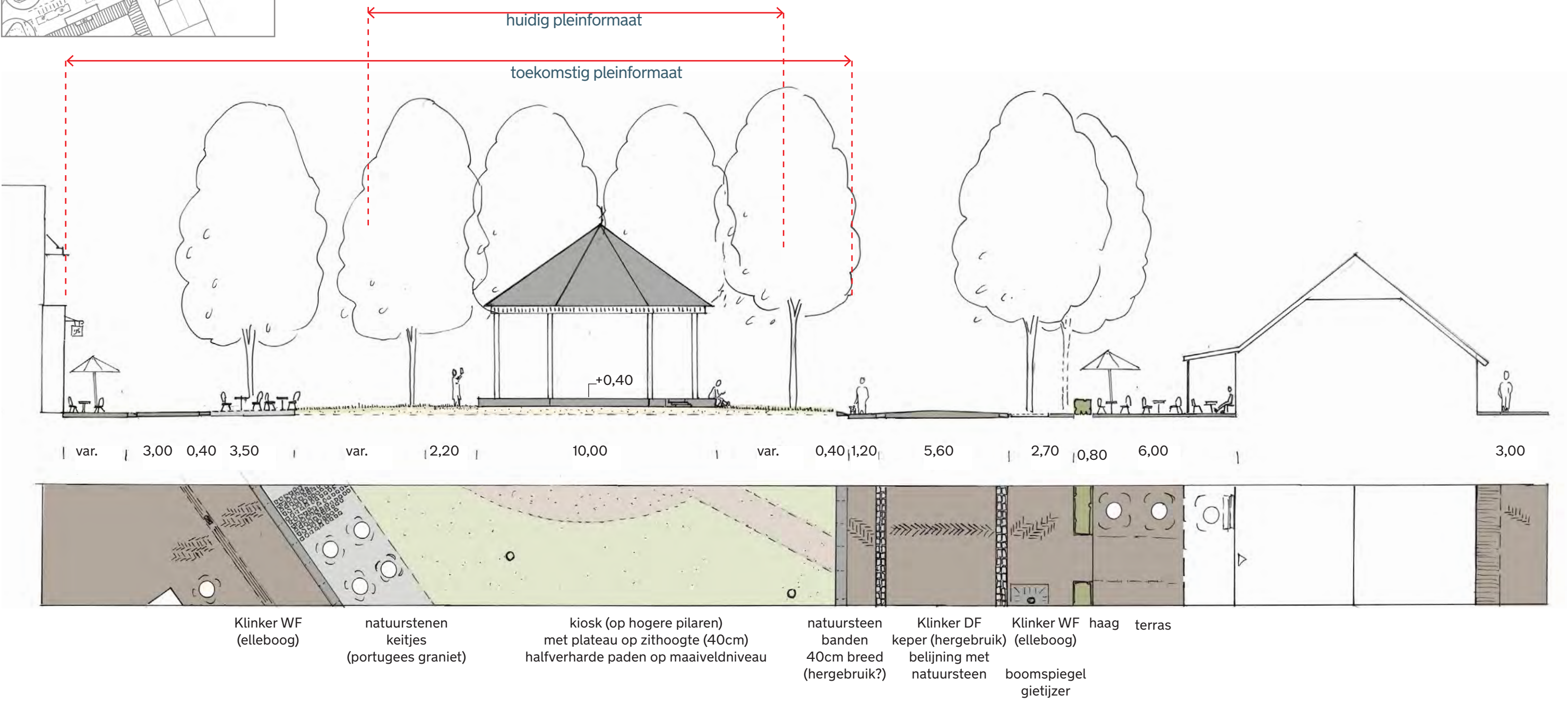
5.1 Heuvel | Locatie profielen

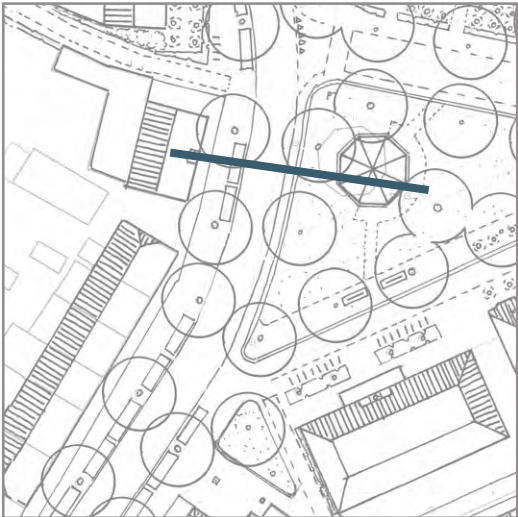
5.1 Heuvel | profiel plein

Profiel 1: Plein

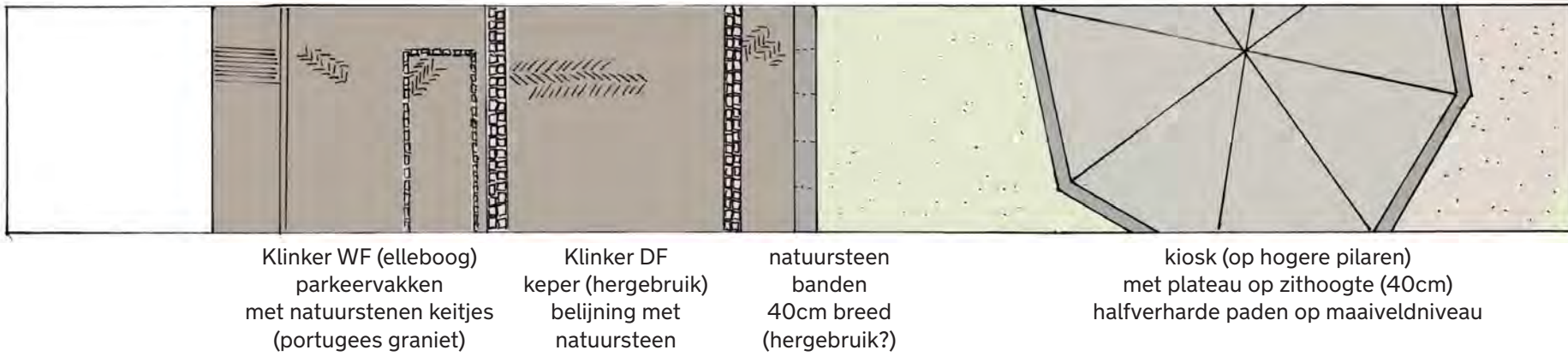
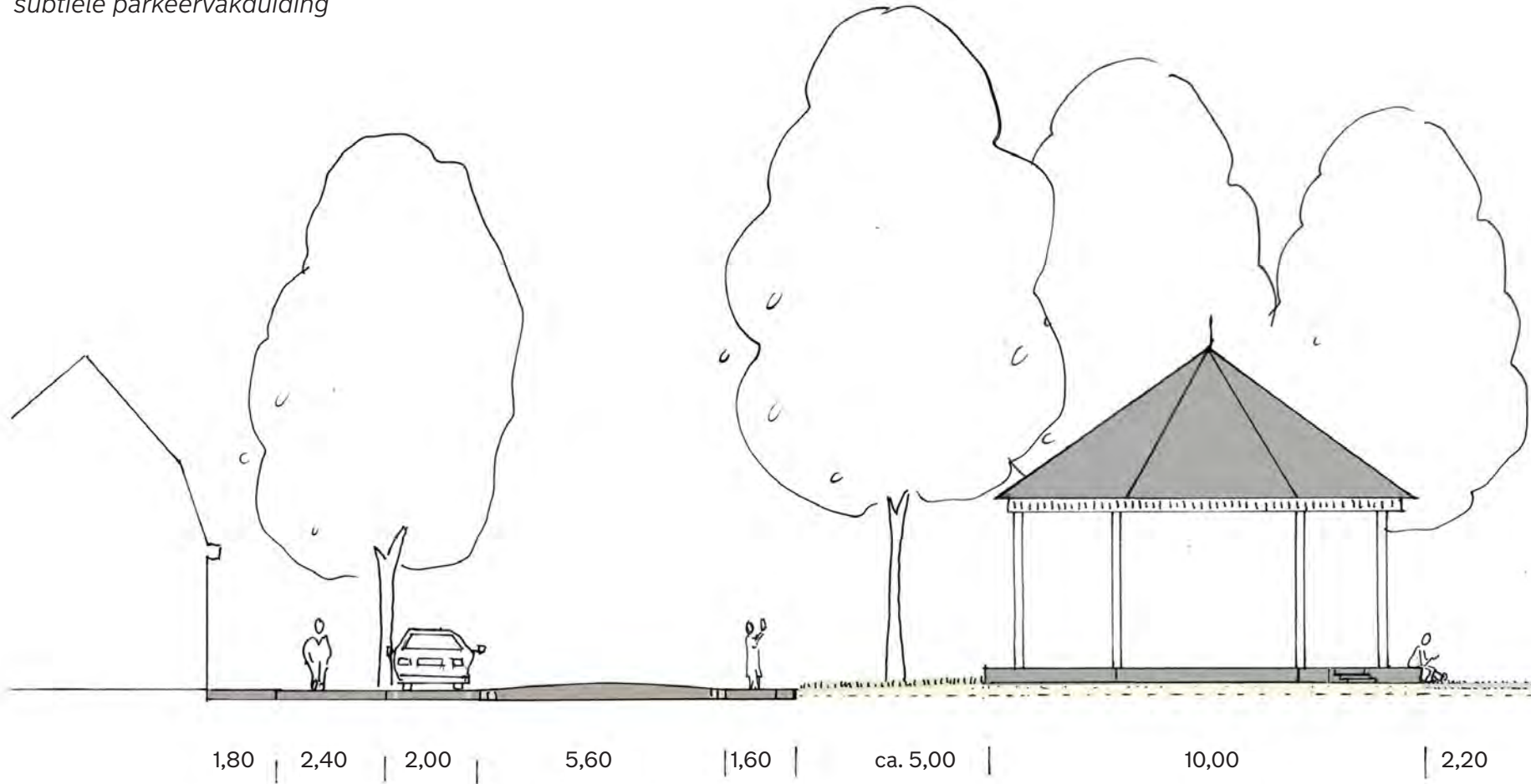

5.1 Heuvel | profiel Heuvel - Dorpsstraat

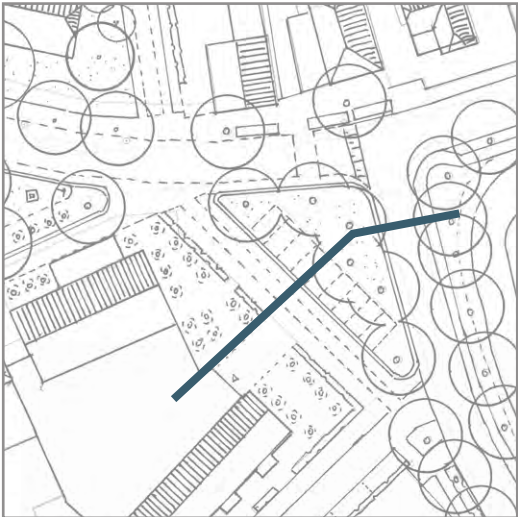

Profiel 2: Dorpsstraat

- rijweg (5,60m) onderdeel van pleinruimte (geen verhoogde banden)
- lichte bocht in meer vloeiende lijn
- meer ruimte voor voetganger
- subtiële parkeervakduiding

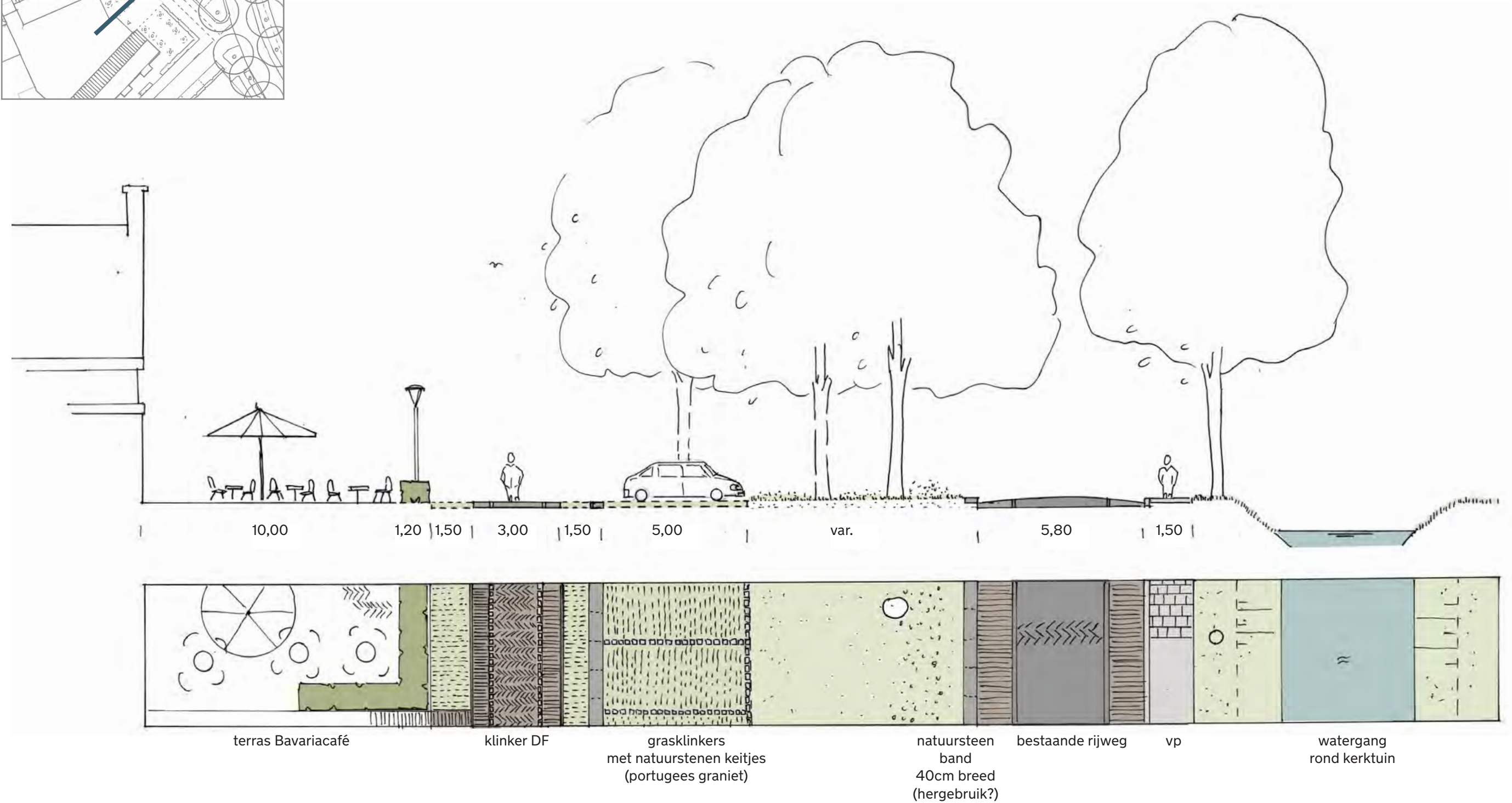

5.1 Heuvel | profiel Burgemeester van den Heuvelstraat

Profiel 3: Burgemeester van den Heuvelstraat

- Herkenbare vorm ‘oostelijke driehoek’ door toepassing zelfde band als de Heuvel
- Groene driehoek: gras met bestaande bomen in plaats van hagen (evt met bollenmengsel)
- Voetpad: klinkerpad 3,00m waar de auto te gast is
- Parkeren op open verharding/ grasklinkers met markering van natuurstenen keitjes

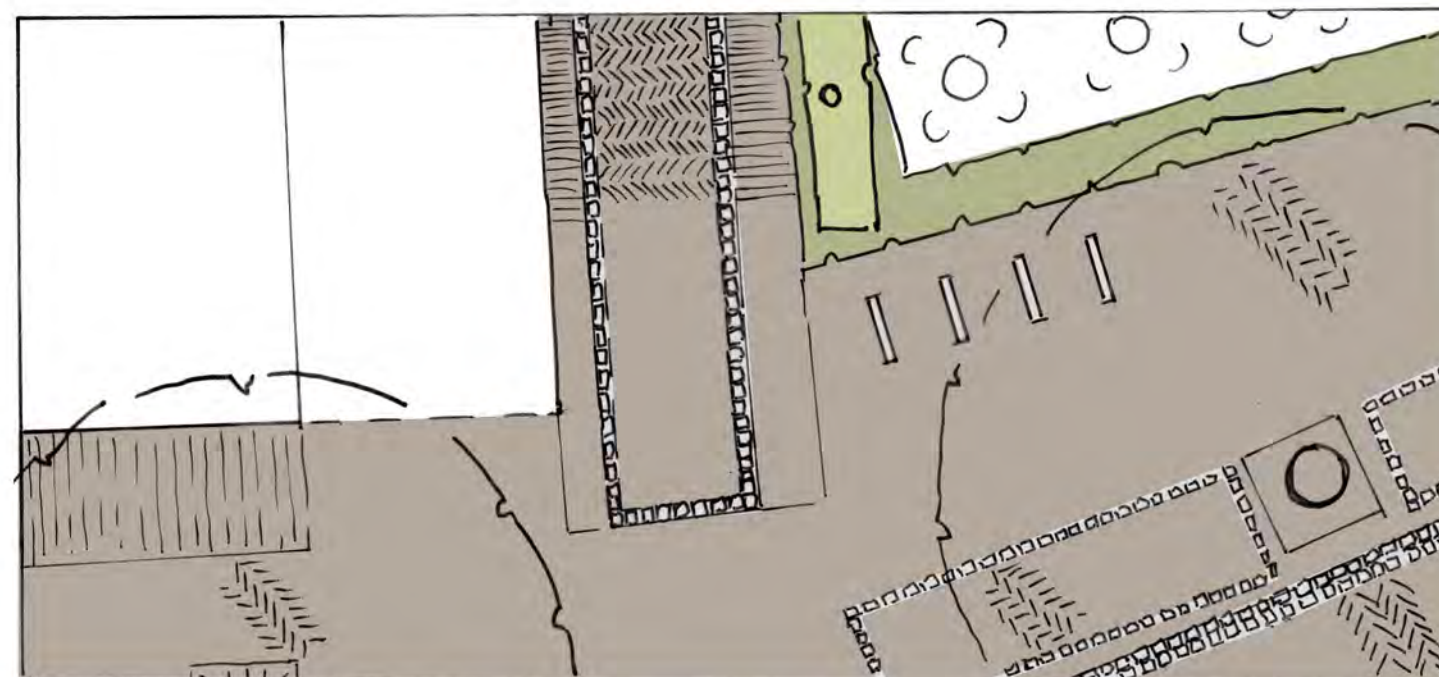
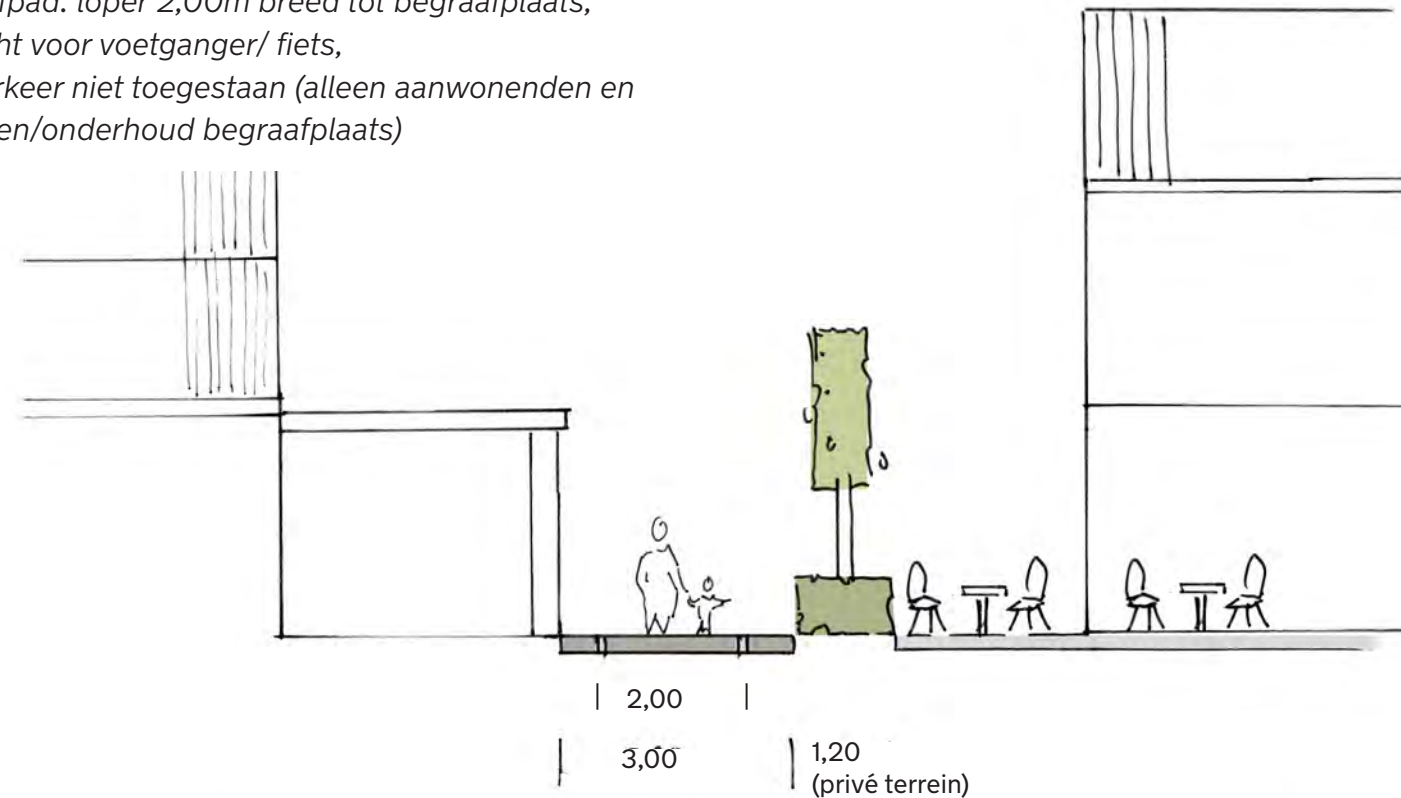

5.1 Heuvel | profiel Kerkhofpad t.p.v. snackbar

Profiel 4: Kerkhofpad

- Kerkhofpad: looper 2,00m breed tot begraafplaats,
- Ingericht voor voetganger/ fiets,
- autoverkeer niet toegestaan (alleen aanwonenden en lijkwagen/onderhoud begraafplaats)

Klinker WF (elleboog)
gevelplint voor woningen
in halfsteens verband

Klinker DF
keper (hergebruik)
belijning met
natuursteen

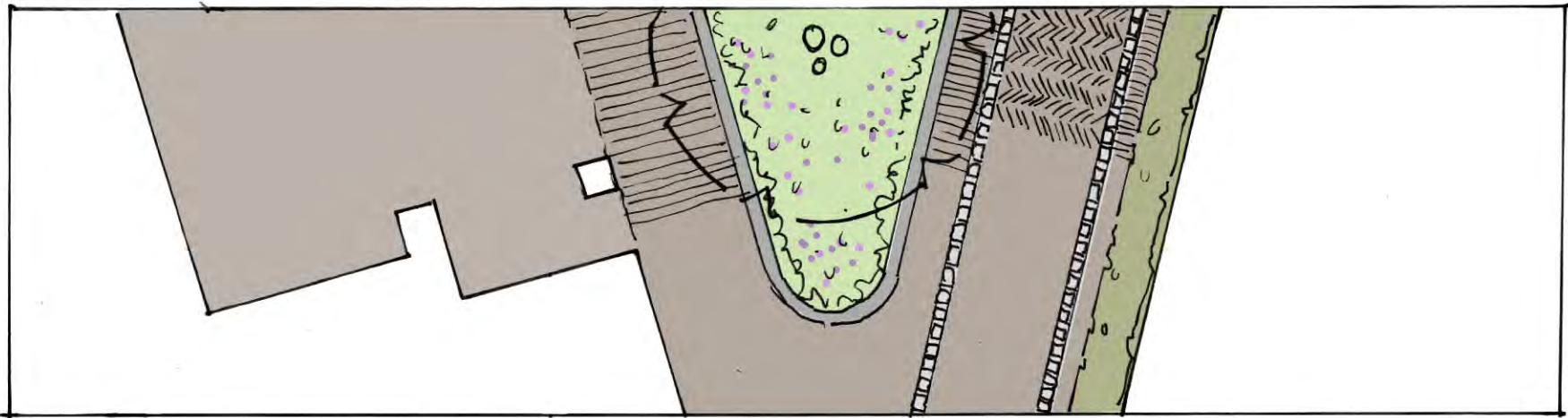
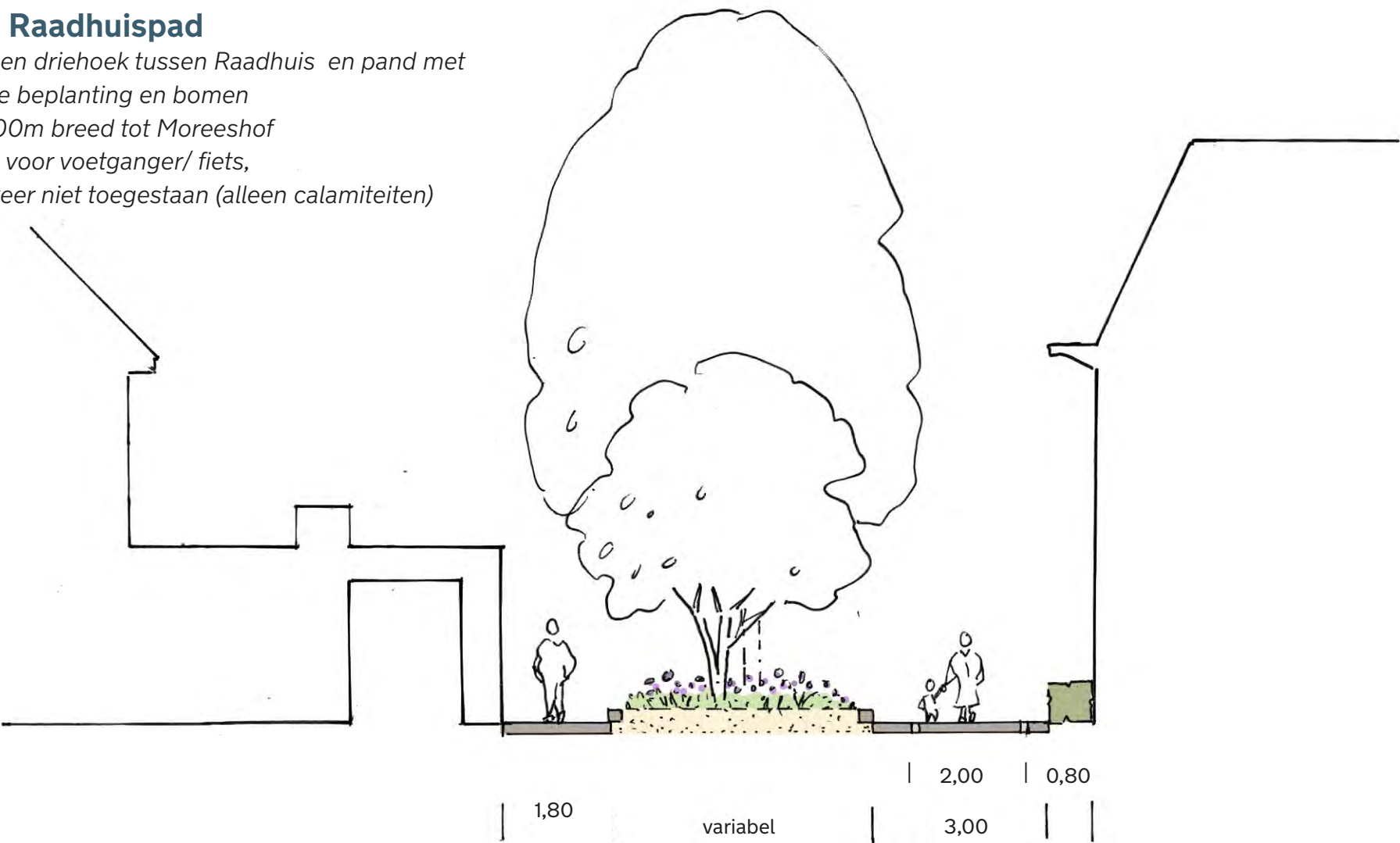
rondom terras snackbar een blokhag
en ruimte voor fietsparkeren
(met leilinden aan zijde kerkhofpad = eigen terrein)

5.1 Heuvel | profiel Raadhuispad

Profiel 5: Raadhuispad

- vergroenen driehoek tussen Raadhuis en pand met bloeiende beplanting en bomen
- Loper 2,00m breed tot Moreeshof
- Ingericht voor voetganger/ fiets,
- Autoverkeer niet toegestaan (alleen calamiteiten)

Klinker WF halfsteens verhoogd groenvak (hardsteen) banden 20x20 vaste planten met (meerstammige) bomen Klinker DF keper (hergebruik) belijning met natuursteen haag

5.1 Heuvel | referentiebeelden materiaal

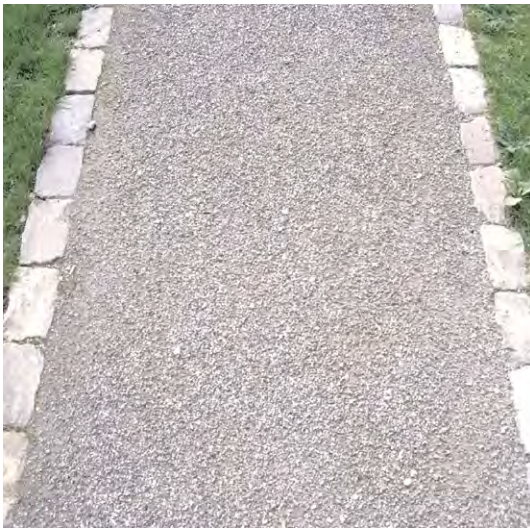
Voorstel materialen

rijwegen plein: hergebruik van
klinkerverharding DF roodbruin,
keperverband

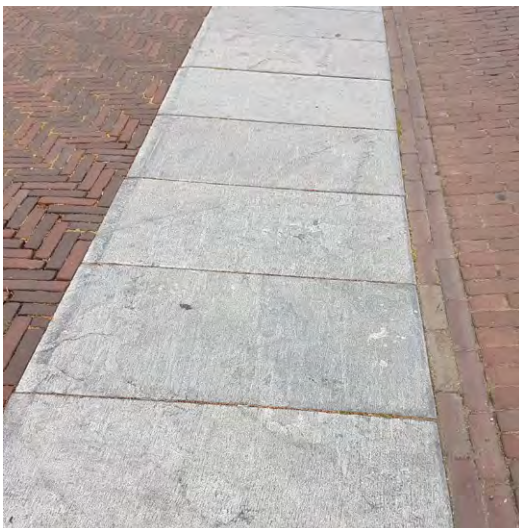
terrassenplint langs de heuvel
granieten keitjes (portugees graniet)

halfverhard pad (Stabilizer) opgesloten
met natuursteen kei (Zweeds graniet)

pleinruimte/ voetgangersgebied in
klinkerverharding waaltjes rood-
bruin, elleboog verband,

rand rondom Heuvel (40 cm)
gelijke hoogte klinkerverharding of licht
oplopend, hardsteen (OF hergebruik
bestaande banden)

ronde boomrooster bij boom
in verharding

parkeren onderdeel ‘trottoir’
subtiel duiding vakken (n.t.b.)

Belijning weg met natuursteen n.t.b.
(gezaagde zweeds graniet/ portugees graniet/
hardsteen klinker / scoria brick)

5.1 Heuvel | materialen grasparkeren + elementen

Parkeervakken ten oosten Bavariacafé:
Open verharding met gras
Klinkerverharding KF (hergebruik),
molenwiekverband

Verharde voet rond kiosk
natuursteen of baksteen? ntb

Parkeren bij school/Moreeshof/ Klumper:
Open verharding met gras
BSS KF in molenwiekverband (hergebruik)

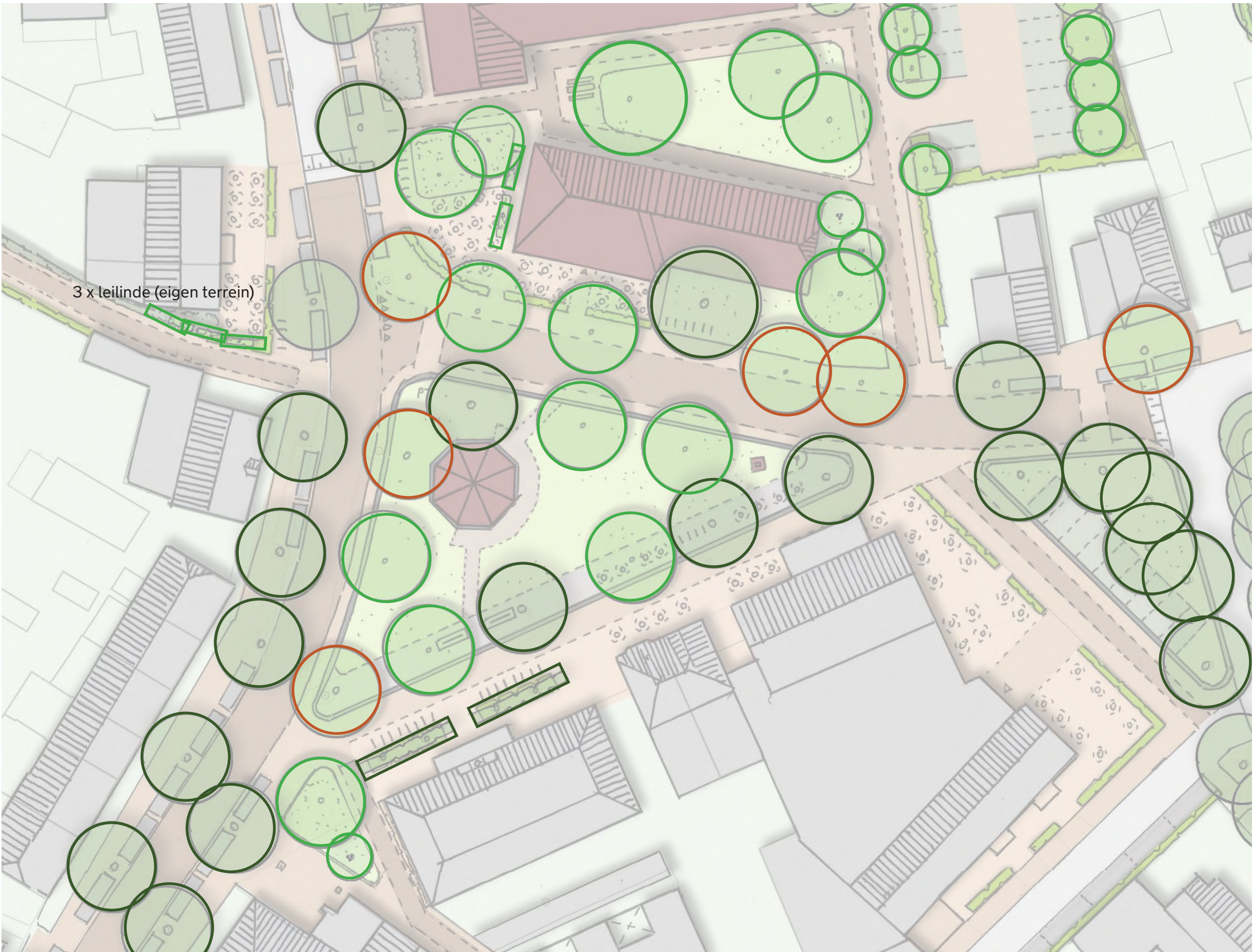
verplaatsen beelden en bierpomp?

Alternatief: NCB grasklinker
beton

5.1 Heuvel | Bomen nieuw - te verplaatsen

- Boom bestaand
- Boom te verplanten
- Boom nieuw

5.1 Heuvel | Fietsparkeren

 Fietsparkeren

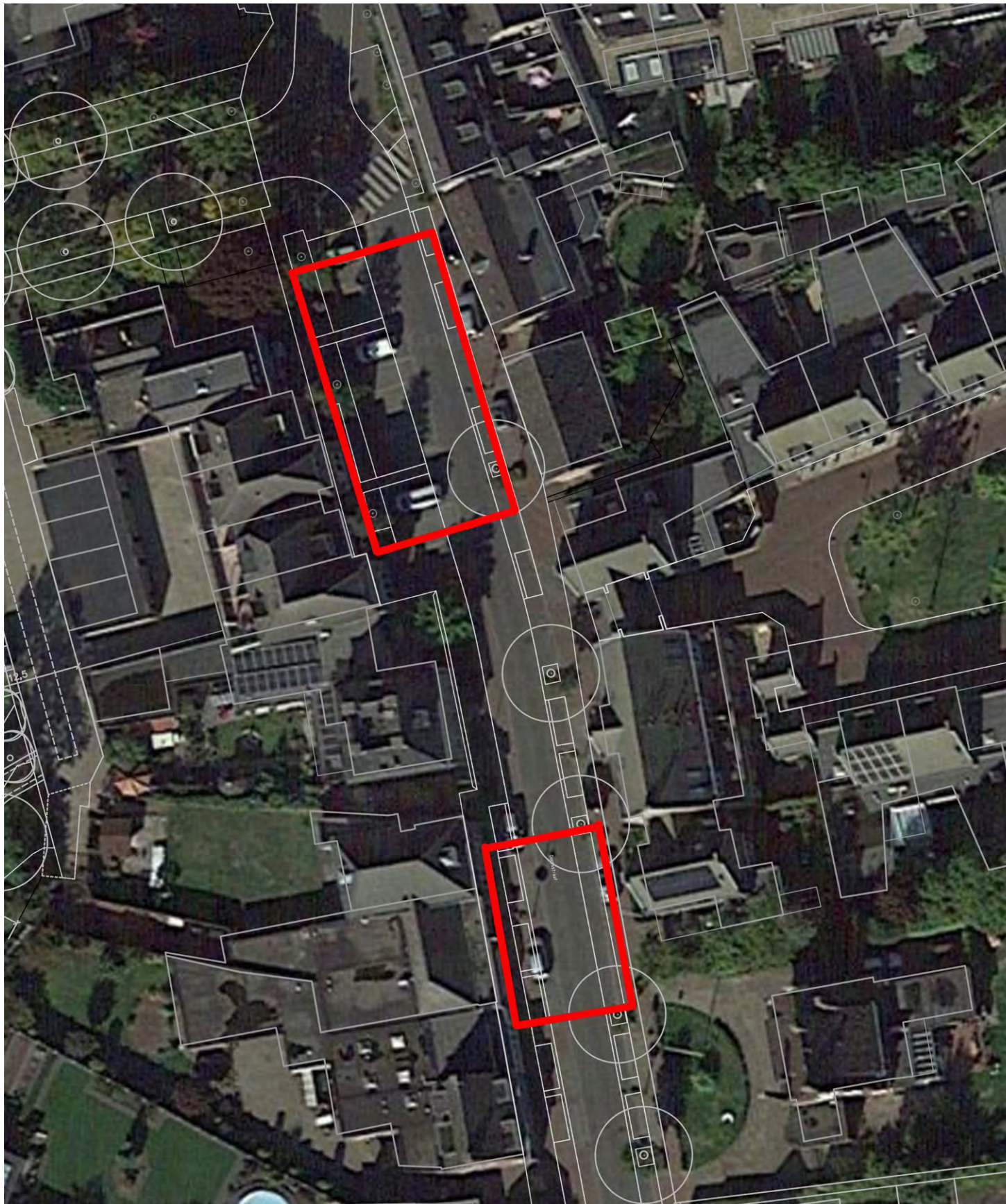
5.1 Opstelling kermis

1. Rups	Vermolen	Ø13.5
2. Vietnamese snacks	Nguyen	3x2
3. Grijpkranen	Gebr. Rechter	13x6
4. Draaimolen	vd Westelaken	Ø8.5 + 2x2.5
5. Snoepkraam	F.J. Ton	6x4
6. Pusher/schuivenspel	Bruggink	13x6.5
7. Schiettent	vd Stay	9x2.5
8. Oliebollenkraam	de Wit	6x4
9. Babyflug	J.J. Bierens	Ø10.5 + 1.5x2.5
10.Cakewalk	Cameron,Korsmit	12x19
11.Botsauto's + Boksbal	Eckelboom	30x15
12.Lijntrek en bussenspel	Dauphin	9.5x4.75
13.Eendjesvissen	Dauphin	8.5x4.75
14.Suikerspin	J.J. Dauphin	5x3

schaal 1:500

5.1 Opstelling kermis zoom Dorpsstraat

Botsauto's

- Afmeting 30m x 15m
- ten koste van 4 bomen (wenselijk?)

Cakewalk

- Afmeting 19m x 12m
- Ten koste van 4 bomen
- Loopstrook west 1.65m / oost 0.75m (te smal?)

5.1 Opstelling markt

schaal 1:500

5.1 Opstelling festiviteiten - Positie nader te bepalen

Dorpsevenementen

- Heuvel biedt ruimte voor dorpsevenementen
- Indeling van de evenementen nader in te vullen obv nadere input gemeente / organisatie
- Positie bomen en andere elementen afstemmen op gewenst gebruik

5.2 Deelgebied Noordflank Heuvel & de Klumper

5.2 Noordflank Heuvel | Schetsontwerp 1:500

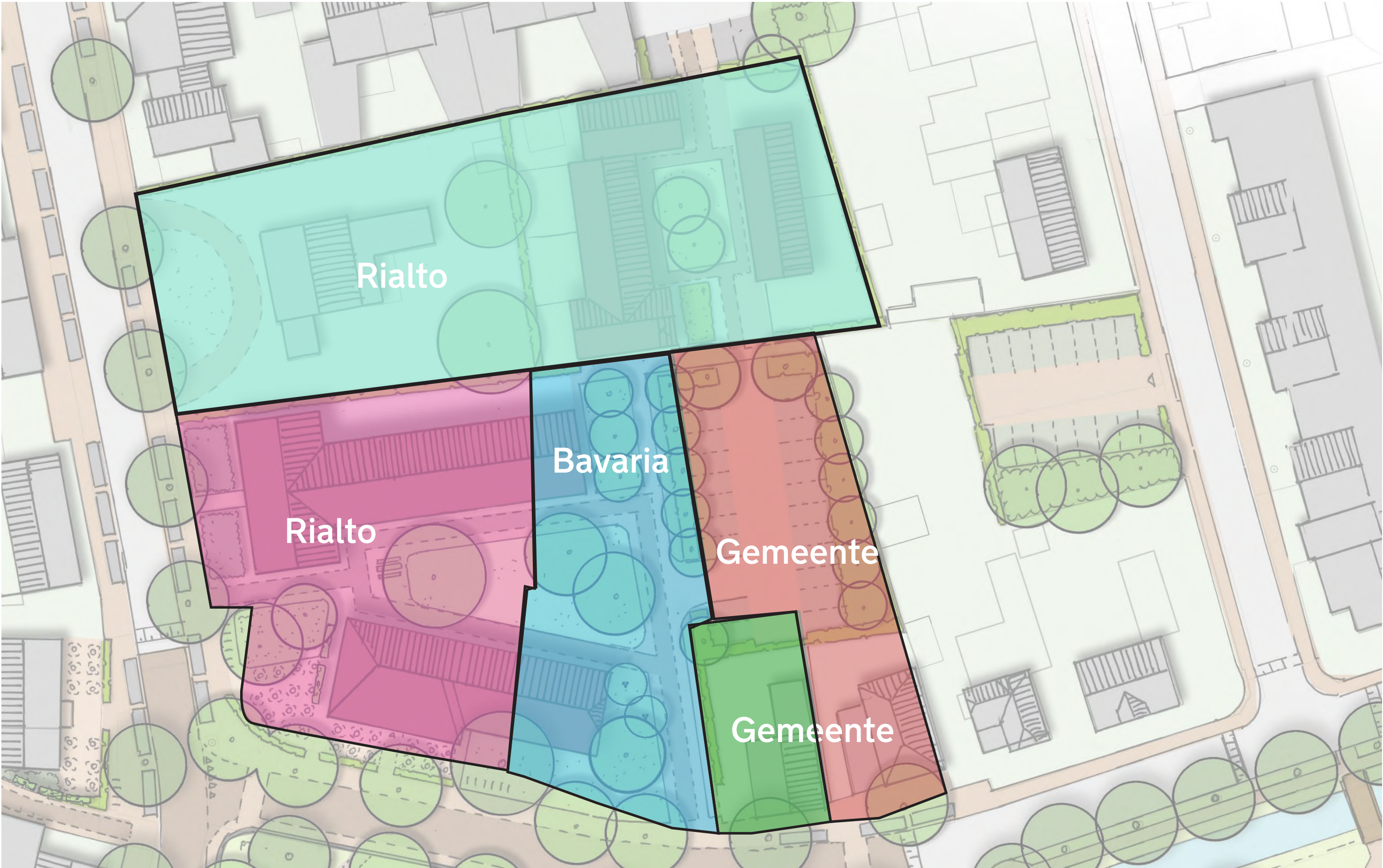

5.2 Noordflank Heuvel | Facet ontsluiting

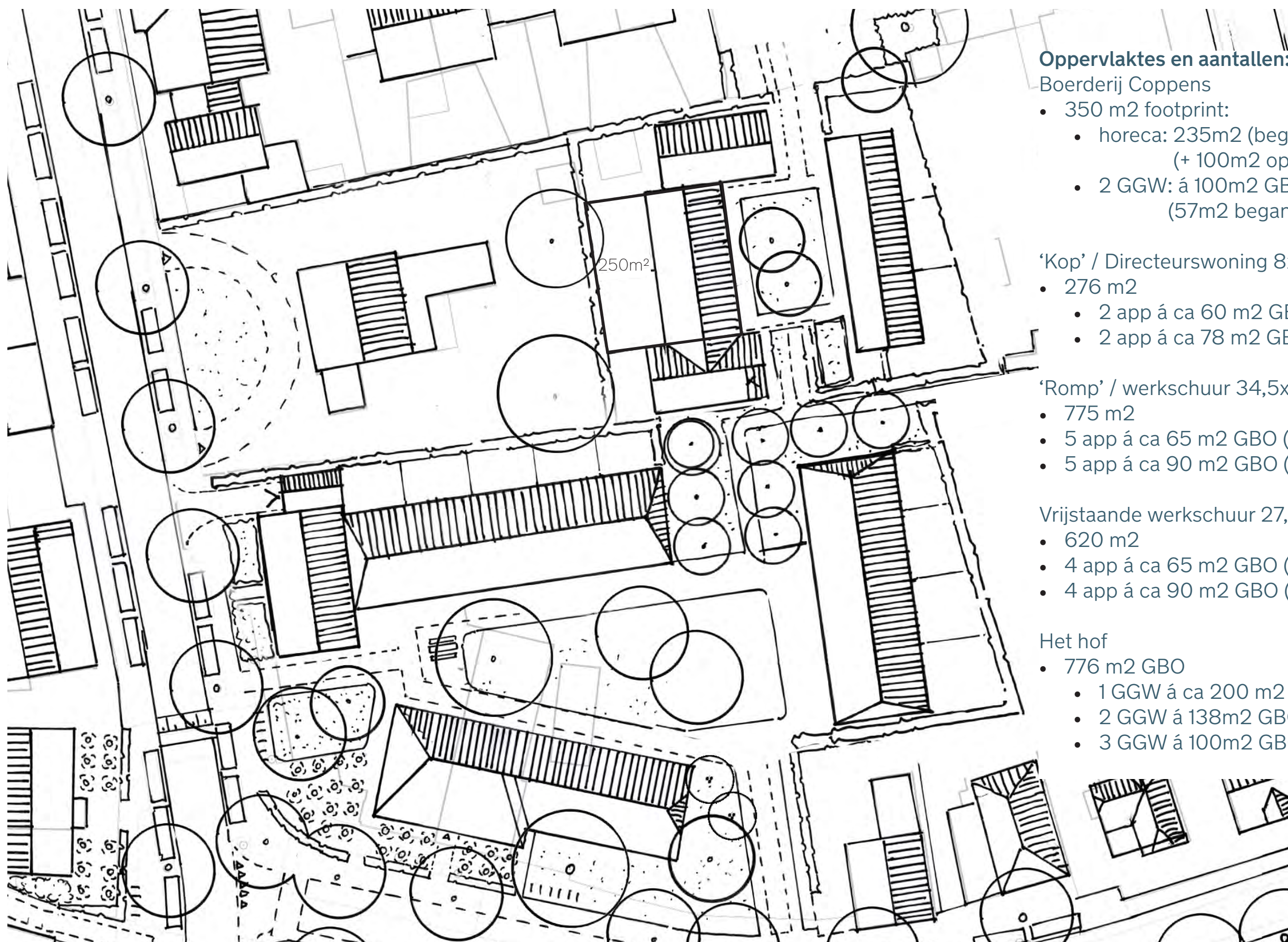

- ◄..... Voetgangers
- ← Hoofdentree
- ◄... Fietsparkeren
- ◄ Autoparkeren

5.2 Noordflank Heuvel | Eigendommen

5.2 Noordflank Heuvel | alternatieve invulling met ondergronds parkeren

Oppervlaktes en aantallen:

Boerderij Coppens

- 350 m² footprint:
 - horeca: 235m² (begane grond)
(+ 100m² op verdieping?)
 - 2 GGW: á 100m² GBO (2x 5,7 beuk)
(57m² begane grond + 43m² verdieping)

'Kop' / Directeurswoning 8x15m

- 276 m²
 - 2 app á ca 60 m² GBO (BG)
 - 2 app á ca 78 m² GBO (verdieping+zolder)

'Romp' / werkschuur 34,5x10m (5x6,9 beuk)

- 775 m²
- 5 app á ca 65 m² GBO (BG)
- 5 app á ca 90 m² GBO (verdieping+zolder)

Vrijstaande werkschuur 27,6x10m (4x6,9 beuk)

- 620 m²
- 4 app á ca 65 m² GBO (BG)
- 4 app á ca 90 m² GBO (verdieping+zolder)

Het hof

- 776 m² GBO
 - 1 GGW á ca 200 m² GBO (kavel 250m²)
 - 2 GGW á 138m² GBO
 - 3 GGW á 100m² GBO

5.3 Deelgebied Grotenhof

5.3 Grotenhof | Schetsontwerp

5.3 Grotenhof | Facet ontsluiting

- Voetgangers
- Hoofdentree
- Fietsparkeren
- Autoparkeren
- MV Mindervalidepp 2x
- laden- en lossen dorps huis
- container
- oversteek (met drempel)

5.3A Voorstel speelterrein n.a.v. werkgroepoverleg 20 maart '23

5.3A Grotenhof | referentiebeelden groen

5.3A Grotenhof | referentiebeelden natuurlijk spelen

verhoogde handpomp op plateau met meerdere routes

taludglijbaan en balanceren

wilgentunnel en verstoppelken

wadi met boomstammen

en keien

zandbakrand met boomstam

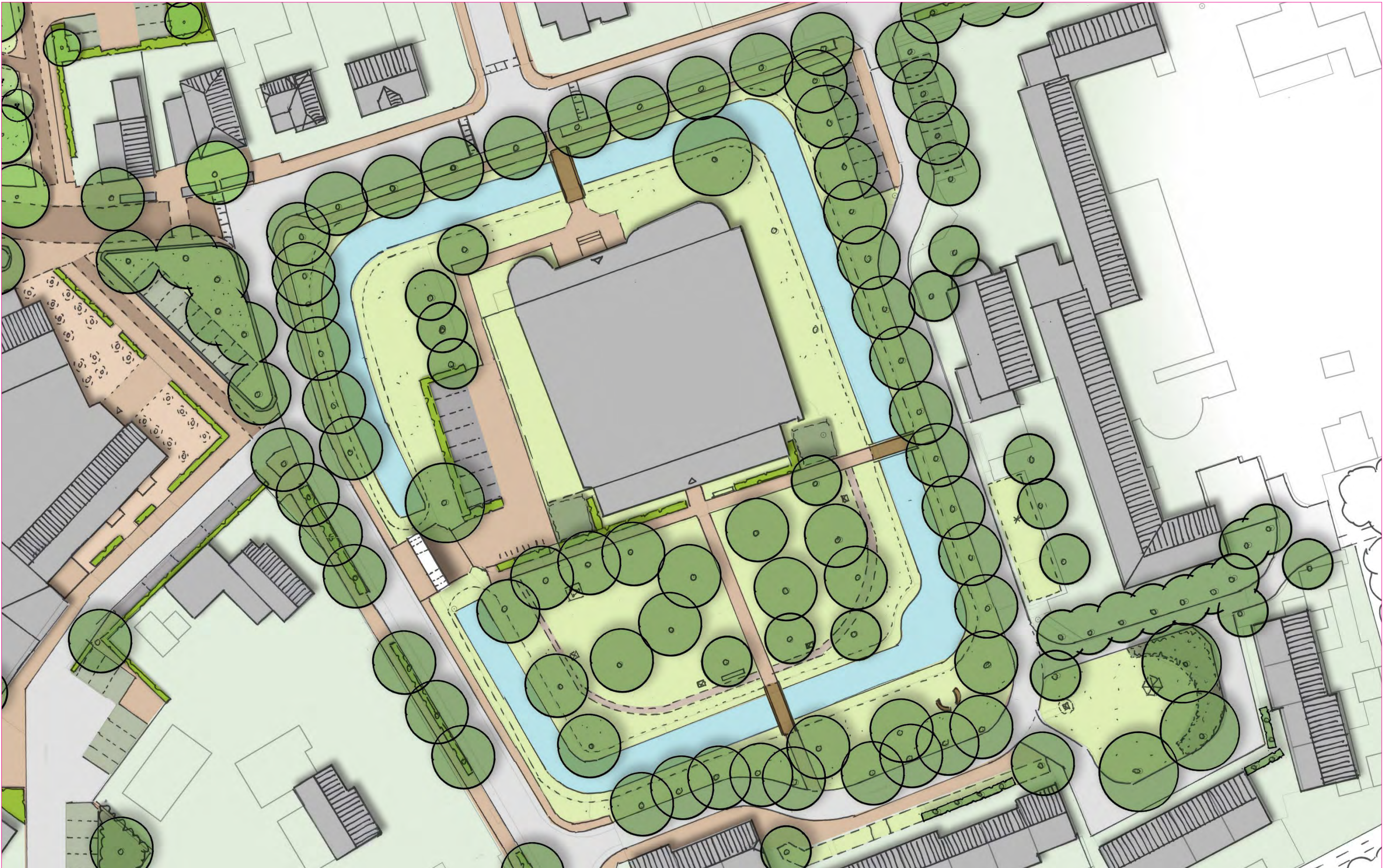
zandtafel

5.3B Overige openbare ruimte | 1:500

5.4 KERKTUIN

5.4 Kerktuin | Schetsontwerp 1:500

5.4 Kerktuin | De ingrepen

schaal 1:500

5.5 Deelgebied Moreeshof en Klumper

5.5 Parkeren | Klumper en Moreeshof

Parkeren aan De Klumper

- t.p.v. huidige tuin/groen
- Groene inpassing met hagen en bomen
- Bedoeld voor pp-behoefte woonontwikkeling noordflank

Parkeren aan Moreeshof

- t.p.v. huidige tuin
- Bereikbaar via inrit Burg. vd Heuvelstraat
- t.b.v. woonontwikkeling
- Behoud en inpassing boom
- Groene inpassing met hagen en bomen

Parkeren t.b.v. Heuvel 2 (raadhuis)

- 10 pp gelabeld binnen plangebied

5.5 Parkeren | Klumper

schaal 1:200

5.5 Parkeren | Moreeshof

schaal 1:500

6 Deelgebied Floreffeplein

6 Floreffestraat | Programma van Eisen

Ruimtelijke uitgangspunten

- Groene randen behouden:
 - Bomen aan Floreffestraat
 - Bomensingel en voetpad langs begraafplaats
- Hagen plaatsen aan straatzijde
- Groene en veilige wandelroute naar Kerkhofpad en langs begraafplaats (autovrij)
- Nieuwe bebouwing supermarkt op afstand van Floreffestraat
- Bereikbaar houden garageboxen Dorpsstraat

Programmatisch

- 1.600 m² supermarkt
- 150 m² loading dock
- 68 pp (of 80?)

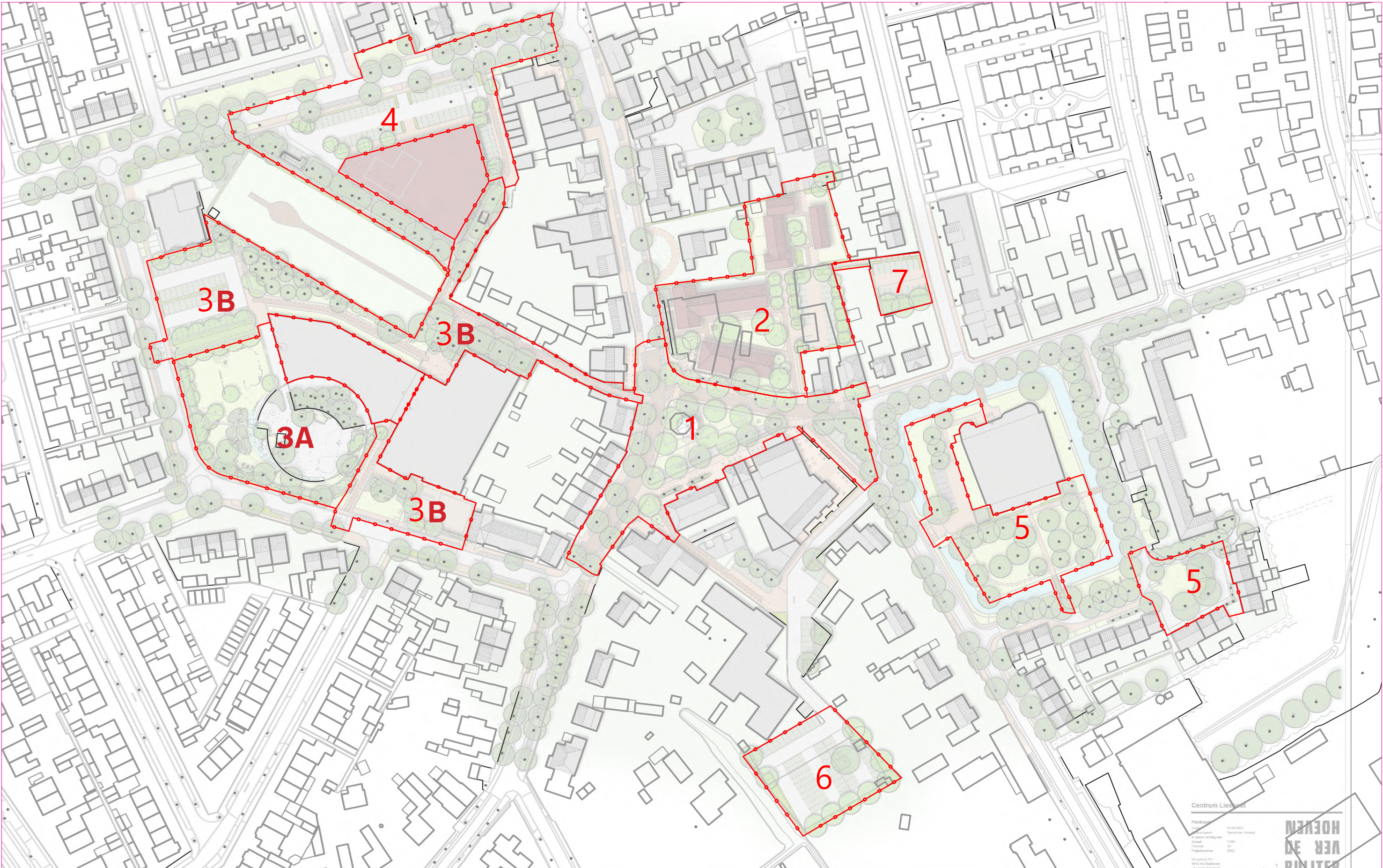
Verkeerskundig

- Draai voor vrachtwagen optimaal in ontwerp
- Floreffestraat versmallen 5.50-5.80m
- Fietssuggestiestroken 1.70m aan weerszijde
- Inritten niet combineren met looproute naar school
- Zebrapad bij oversteek?
- Aandacht voor zicht bij inritten, langsparkeren minimaliseren en op afstand houden
- Veilige kruising Dorpsstraat: plateau of punaise?

7. Oppervlaktes t.b.v. kostenramingen

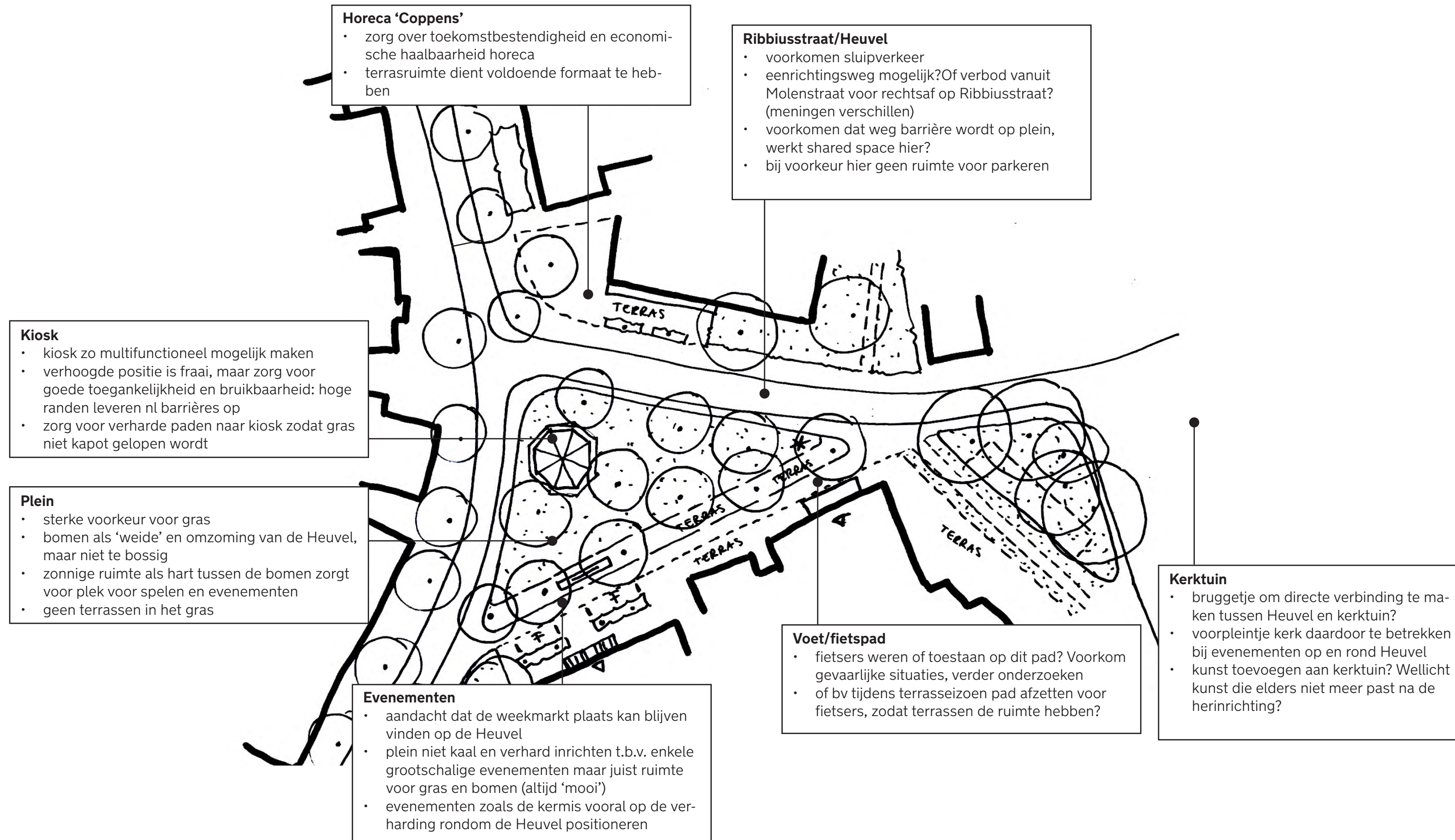
7. Kosten en oppervlaktes | Deelgebieden

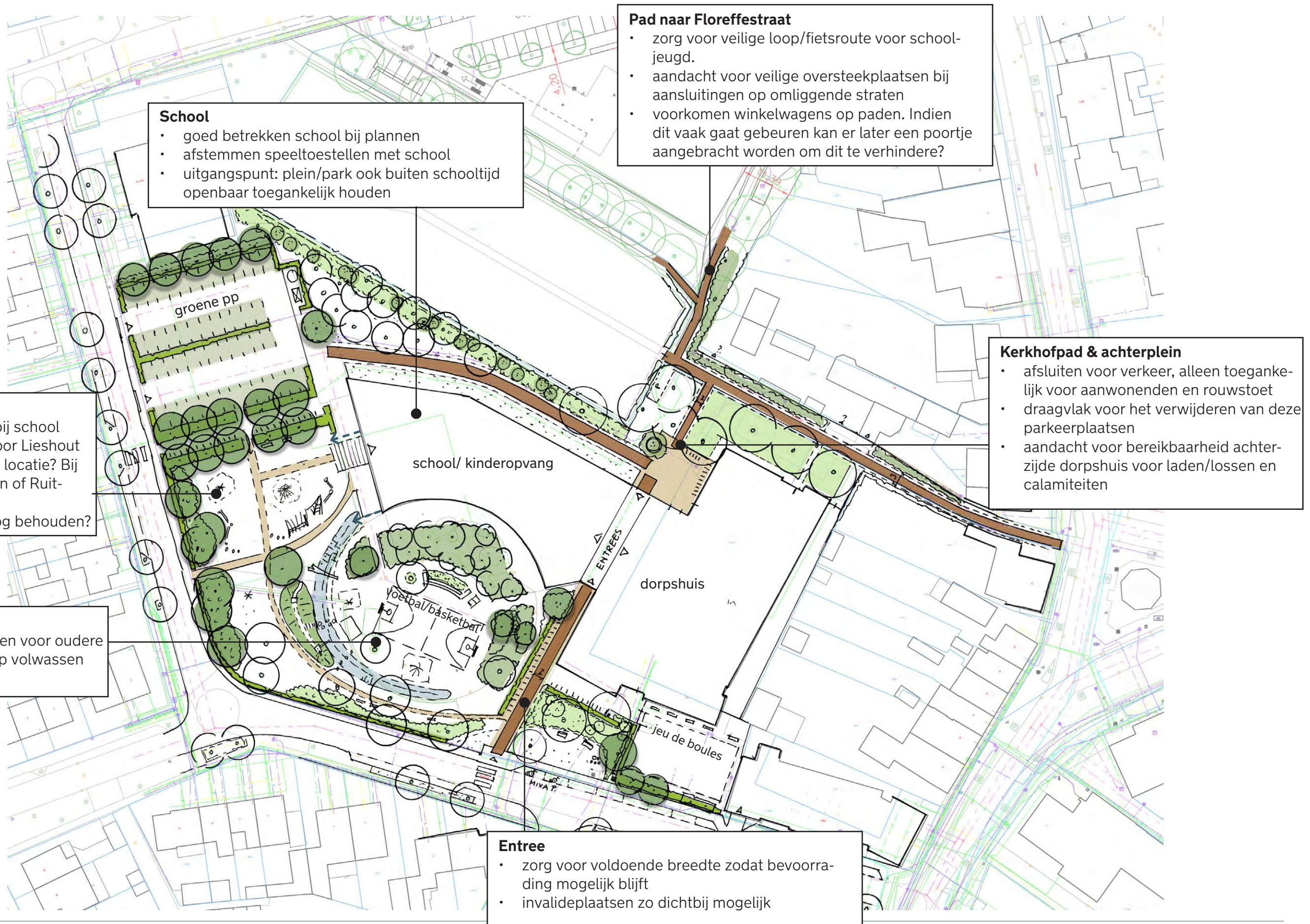
BIJLAGES

**Expertmeeting maart 2023
opgehaalde feedback**

Heuvel | opmerkingen en aandachtspunten n.a.v. avond 07.03.2023

Grotenhof e.o. | opmerkingen en aandachtspunten n.a.v. avond 07.03.2023

Stichting Plan Lieshout | 1e aanvullende opmerkingen na expertmeeting 07.03.2023

In navolging van de expertmeeting heeft Stichting Plan Lieshout de volgende specifiekere opmerkingen gemaakt:

- Pag 7. Aanvulling: Rekening houden op T kruising met autoverlichting haaks op woonhuis Relou > **nemen we inhoudelijk mee in SO**
- Pag 10. Aanvulling: Muziekkiosk voorbereiden op multi-functioneel gebruik: als afdak om te zitten, als tappunt bij evenementen en als podium bij DJ of artiesten > **nemen we inhoudelijk mee in SO**
- Pag 10. Aanvulling: Een goede open verbinding realiseren tussen de levendige Heuvel en de serene kerktuin door middel van een extra en brede (betonnen) brug in de hoek van de gracht
> **Dit is ruimtelijk niet goed inpasbaar, we proberen het eerst met looproutes te ondervangen**
- pag 12. Aanvulling: Aanbrengen sfeervolle verlichting in kleur die zich aanpast gedurende dag en seizoen en aanpast aan het gebruik van dat moment > **geen impact op SO, met name relevant voor de kostenraming**
- Pag 12. Aanvulling: Oplossing toevoegen waar kleine kinderen worden gestimuleerd om te spelen met water;
> **nemen we niet mee in SO, de ruimte op de Heuvel is daarvoor te krap, én op het Grotenhof komt ook een waterelement**
- Pag 13. Tekst bijplaatsen: Ruimtelijk en inpassen van de kermis in nabijheid van de Heuvel > **nemen we inhoudelijk mee in SO**
- Pag 20. Aanvulling: Mogelijkheid voor podium en aansluitingen in kiosk, tappunt in kiosk, zitplekken in kiosk > **nemen we inhoudelijk mee in SO**
- Pag 22. Aanvulling: Speelwater op het gras (bijvoorbeeld door middel van een goot met stromend water op de grens tussen terrassen en het gras)
> **nemen we niet mee in SO, de ruimte op de Heuvel is daarvoor te krap, én op het Grotenhof komt ook een waterelement**
- Pag 23. Aanvulling bij Voetpad: Goede logische oversteekplaats en verbindingen: voetpad Coppens met Kerkpad en oversteek voetpad Coppens - BBC. Ook ingericht voor mensen die slecht ter been zijn (logische 'flows' voor voetgangers) > **nemen we inhoudelijk mee in SO**
- Pag 24. Verwijderen: Parkeren voor 'Coppens'. Parkeren aan Dorpstraat prima, maar 'blik' op de Heuvel is géén optie
> **nemen we inhoudelijk mee in SO**
- Pag 36. Verduidelijking: Skateramp dient behouden te worden op een ander plek in het dorp > **nemen we inhoudelijk mee in SO, locatie wel nader te bepalen door gemeente samen met bewoners**

- Pag. 46. Aanvulling: Een goede open verbinding en overgang realiseren tussen het serene kerkgebied en de reuring op de heuvel. Eventueel te kosten van de getekende nieuwe brug aan de zuidzijde van de tuin
> Dit is ruimtelijk niet goed inpasbaar, we proberen het eerst met looproutes te ondervangen
- Pag 46. Aanvulling: Volière toevoegen aan de serene kerktuin. **> nemen we niet mee in SO, er staat er al 1. Wellicht samen te voegen.**

- Pag 7. “rijverbod auto’s op links afslaan, komend vanaf Ribbiusstraat en naar Molenstraat en andersom ook rijverbod auto’s rechts afslaan, komend vanaf Molenstraat naar Ribbiusstraat; om notoire sluipverkeerders alsnog te weerhouden daarvan”, kan als een 2-traps-raket worden doorgevoerd (verkeersborden toevoegen, straten ontwerp blijft hetzelfde) als later blijkt dat ondanks het afsluiten van de zuidkant straat/poot er alsnog veel sluipverkeer plaatsvindt over de Heuvel en door het dorp (en dus door Ribbiusstraat en Molenstraat). **> Het verbieden of onmogelijk maken van de rijrichtingen oost-zuid en zuid-oost op de Heuvel zal leiden tot andere verkeersstromen door het dorp. Niet alleen doorgaand verkeer, verkeer zonder een herkomst of bestemming in Lieshout, maakt deze beweging op de Heuvel. Ook inwoners van Lieshout rijden het dorp in en uit via de Ribbiusstraat en Molenstraat.**
Er is nu geen beeld van de verkeerseffecten. Er zal meer verkeer gaan rijden via de Burgemeester van den Heuvelstraat en Papenhoef. Maar mogelijk ook via de straten als de Floreffestraat, waar het al flink drukker wordt wanneer de supermarkt zich daar vestigt. Ook de Kuiperstraat, De Klumper en Nieuwstraat zullen drukker worden. Tijdens de georganiseerde avonden is daar al aandacht voor gevraagd.
- Pag 7. We gaan ervanuit dat de straat aan de zuidkant wel een straat blijft; maar dat deze ‘afgesloten is voor doorgaand verkeer, maar wel toegankelijk is voor auto/bestelbus/bezorg bestemmingsverkeer en/of bevoorradingsverkeer, en te gebruiken door fietsers en voetgangers.
> het is geen straat, maar een pad waar geen doorgaand verkeer doorheen kan. Of er fietsen overheen kunnen of moeten geweerd was nog een open vraagstuk. Ook icm met bevoorrading. Exacte detaillering is nader te bepalen in VO
- Pag 10. Bier leiding tracé loopt vanuit Heuvel 5 naar bierpomp; specifiekere opvragen bij BBC of Bavaria. **> Correct, specifieke locatie nog onbekend**
- Pag 13. Kermis inpassing op nieuwe Heuvel en Kerkgebied situatie is vooral uitdaging Botsauto’s (30x15m). Optie kan zijn om de noord-west-grachthoek met ‘landtong’ te verbinden aan Heuvel gebied waardoor bredere doorgang en toegankelijkheid ontstaat tussen het drukke beleefgebied-deel (De Heuvel) en het rustigere beleefgebied-deel (Parkachtige kerktuin met bankjes, beelden, Floreffeplein volière, etc.) én waardoor (botsauto exploitant) vrachtwagen terug zou kunnen steken naar parkeergebied kerk; waar met enkele boomverplaatsing, 30x15m zou kunnen worden benut voor de botsauto’s. Het punt van de breder toegankelijke verbinding komt ook bij pag. 46 ter sprake als terugkoppeling. **> Een brug is ruimtelijk niet goed inpasbaar, we proberen het eerst met looproutes te ondervangen. We zoeken ruimte voor de botsauto’s op het parkeerterrein van de noordflank. Bomen verplaatsen op gronden van de kerk vinden we ingrijpend (en het draagvlak bij deze partij is nog niet op orde)**
- Pag 16. Optie B: voorkeursmodel en het punt pag 7. hierboven aangegeven ‘volledige zuid straat aanhouden’; dat strookt niet met elkaar. Zal in overleg met Bavaria (BBC) en Huygens (ijssalon) en oude gemeente pand moeten plaatsvinden. **> We zijn voornemens deze straat niet open te**

houden, maar een pad van te maken. In gesprek met de ondernemers aan deze zijde zorgen dat voor hen de bevoorrading e.d op orde blijft. Exacte detaillering is nader te bepalen in VO

- Pag 22. Aanvulling; optie E voorkeur. Rekening houden met verplaatsbare boom-bakken en lantaarnpalen voor evenementen. Groener is beter, meer bomen is beter, maar Kermis en evenementen moeten wel nog plaatsbaar zijn. **> Dit model is verder uitgewerkt. We plaatsen bomen zo dat er nog evenementen plaats kunnen vinden, maar bomen in bakken zijn ruimtelijk niet wenselijk. Verplaatsbare lantaarnpalen lijken niet nodig o.b.v. dit SO.**
- Pag 30. Probeer auto toegang vanaf heuvel naar parkeren wonen en horeca Noordflank te vermijden (vanwege evenementen en afsluiten Heuvel daarbij) en auto toegang vanaf dorpsstraat te ontwerpen. **> Een permanente route vanaf Dorpsstraat gaat niet passen, incidenteel kunnen zij wellicht wel via de Dorpsstraat en de gezamenlijke binnenruimte. Maar de vraag is of dit wenselijk is.**
- Pag 30. Variant 2 heeft meer kwaliteit en voorkeur SPL en aantal partijen in raad vanwege: zo min mogelijk blik op maaiveld, toegang vanaf dorps straat, meer woningen toevoegen (woningnood overall) waar kan en kralenketting van hofjes/pleintjes en pleinwanden (niet open en kijkend op parkeerplaats). **> Dit model wordt integraal getoetst en afgewogen**
- Pag 33. Kijken naar huidige situatie: versteend Rabobankpand en omliggend versteend terrein, de grindbak en de verharde fietswinkelhallen; zijn de 2 modelopties beide veel groener en vriendelijker voor wateropgave; onderling verschillen ze slechts marginaal. **> Klopt, alleen de technische mogelijkheden van waterbergen verschilt enorm. Je kunt geen wadi op een parkeerdek maken en bomen groeien op volle grond naar volwassen grootte**
- Pag 36. Aanvullend: skate ramp (leeftijden vaak: 10+) past minder bij doelgroep basisschool en KDV (0-12 jaar) en daardoor beter combineerbaar i in de andere speeltuinen zoals Nieuwenhof (met pump track) of Kuiperstraat. Ruimte Grotenhof e.o. lijkt benodigd voor PvE-school/sprankel en een gescheiden voetbalveld (gras en kunstgras bij doelgebieden) en (kinderhoogte baskets) basketbalveld (verhard en ook bruikbaar voor andere sport/spel school/kinder activiteiten). Voetbalveldje (gras en kunstgras bij doelgebieden) zou links boven (onder/nabij bomen) mogelijk passen. **> nemen we inhoudelijk mee in SO, locatie wel nader te bepalen door gemeente**
- Pag 40 en 41. Conceptmodel zonder skateramp lijkt beter en geeft ruimte linksboven voor apart voetbalveldje. Let op bij combineren van sportvelden door/in elkaar; blijkt in praktijk veel minder te worden gebruikt om dat het een compromis is, wat voor beide sporten niet fijn is. **> nemen we inhoudelijk mee in SO**

Opgehaalde en afgestemde programma van eisen (23 augustus Frans Vlemminx en rapporten Megaborn)

- behouden **30km/u** regime;
- **afsluiten 1 poot** van de Heuvel mogelijk, haakse aansluiting op Dorpsstraat
- compacte kruising (met voorrangssituatie) op Heuvel wenselijk;
- verkeersremmers in de vorm van **plateaus** of punaises. Zorgen voor een uniform beeld;
- voorzien **bushaltering buurtbus** als huidige situatie (locatie mag wijzigen);
- vrachtwagenverbod in de hele kom, wel de **bochtstralen** dimensioneren voor **vrachtverkeer**;
- rekening houden met huidige locaties **laden & lossen** en opstelplaats **‘Bavaria-trein’**;
- **calamiteitenverkeer** en brandweer volgens beleidsplannen (zijn aangeleverd);
- geen extra voetgangersoversteekplaatsen voorzien, locatie bij Franciscushof behouden.

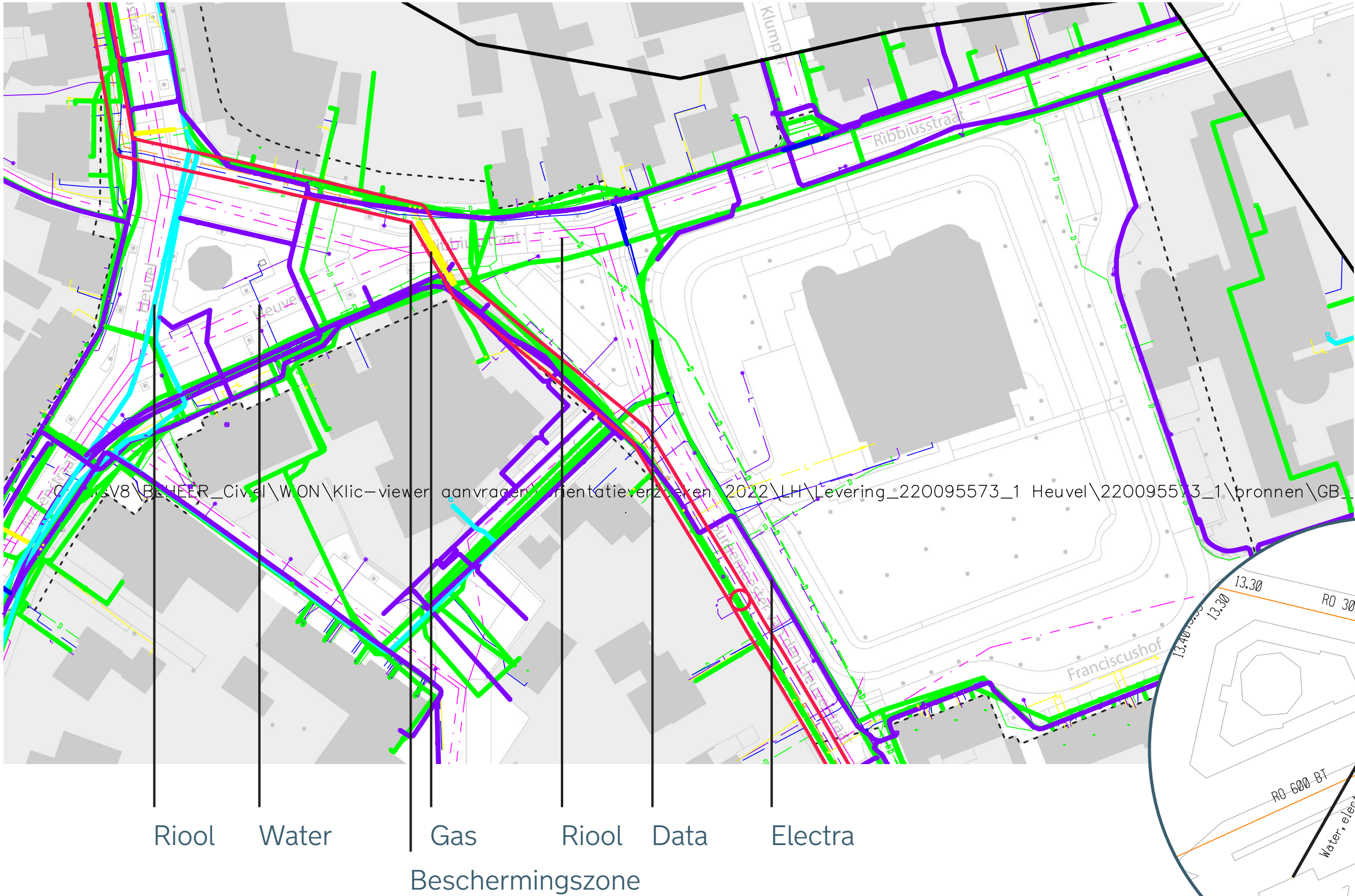
Programma van Eisen | Parkeren

- geen haakspaarkeervakken maar **langspaarkeervakken** aan straten;
- **sluitende parkeerbalans** (nog in afstemming met Megaborn);
- loopafstand parkeren t.o.v. horeca en winkels **max 200m**
- miva parkeerplaatsen volgens norm CROW
- opnemen fietsparkeerplaatsen volgens norm CROW

**Aanpassen aantallen pp door Stefan Montens
o.b.v. herijken m² BVO en aantal woningen**

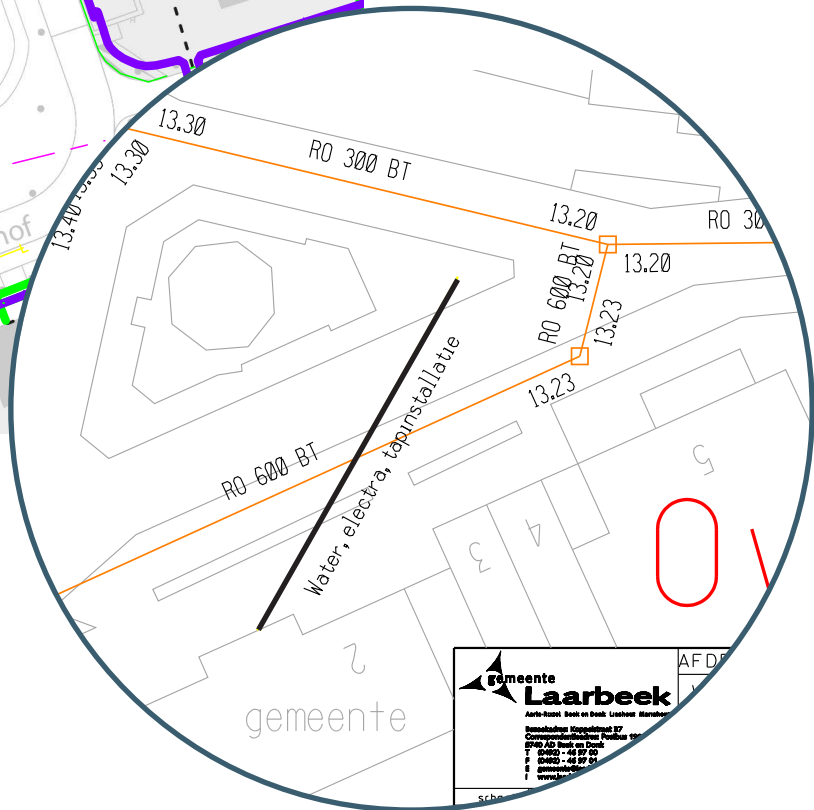

- historisch stratenpatroon behouden;
- zorgvuldig omgaan met omgrachte terreinen, voormalig Ribbiushuis en jachthuis van Bout;
- behouden en **versterken groen beleving**: vergroenen straatbeeld, terugbrengen **boomgaarden**;
- **pleinwand** rondom de Heuvel **herstellen**: bebouwen ‘grindbak’
- nieuwbouw aansluiten bij bebouwingskarakter (individuele panden, kleinschaligheid, informele situering en doorkijken);
- **levendigheid** op het plein **terugbrengen**: openbare functies en aangename **groene verblijfsruimte**;
- openbare ruimte vormt één geheel: herstellen **samenhang driehoekige ruimtes** met opgaande bomen;
- **muziekkiosk** weer prominente uitstraling geven, zichtbaar maken basement;
- **bierpomp** behouden
- relatie poort van Binderen en Franciscushof
- planlocatie valt in zonering met hoge archeologische waarde, hier mag niet meer dan 100m² van de grond verstoord worden (dieper dan 30cm onder maaiveld)

Programma van eisen

- bierleiding pomp;
- leidingen verplaatsen is mogelijk (afweging tussen relevantie en kosten);
- in toekomst een gescheiden riool (check termijn)

- behoud waterpeil in de gracht, verder geen functies?
- bij gescheiden riool ruimte zoeken voor hemelwater in de openbare ruimte (bestaande panden dakvlak voorzien als verhard opp., ontwikkelingen dienen ‘eigen broek’ op te houden)
- indien op korte termijn geen gescheiden riool wordt voorzien dan aandacht voor ‘ruimte voor water’

Programma van Eisen | Meubilair en verlichting

- behouden historische elementen, wijzigen positie denkbaar;
- ‘huisstijl’ meubilair binnen de gemeente?
- terugplaatsen beelden, locatie veranderbaar
- behouden wegwijzerborden, bierpomp, poort van Binderen, gracht

Programma van Eisen | Gebruik

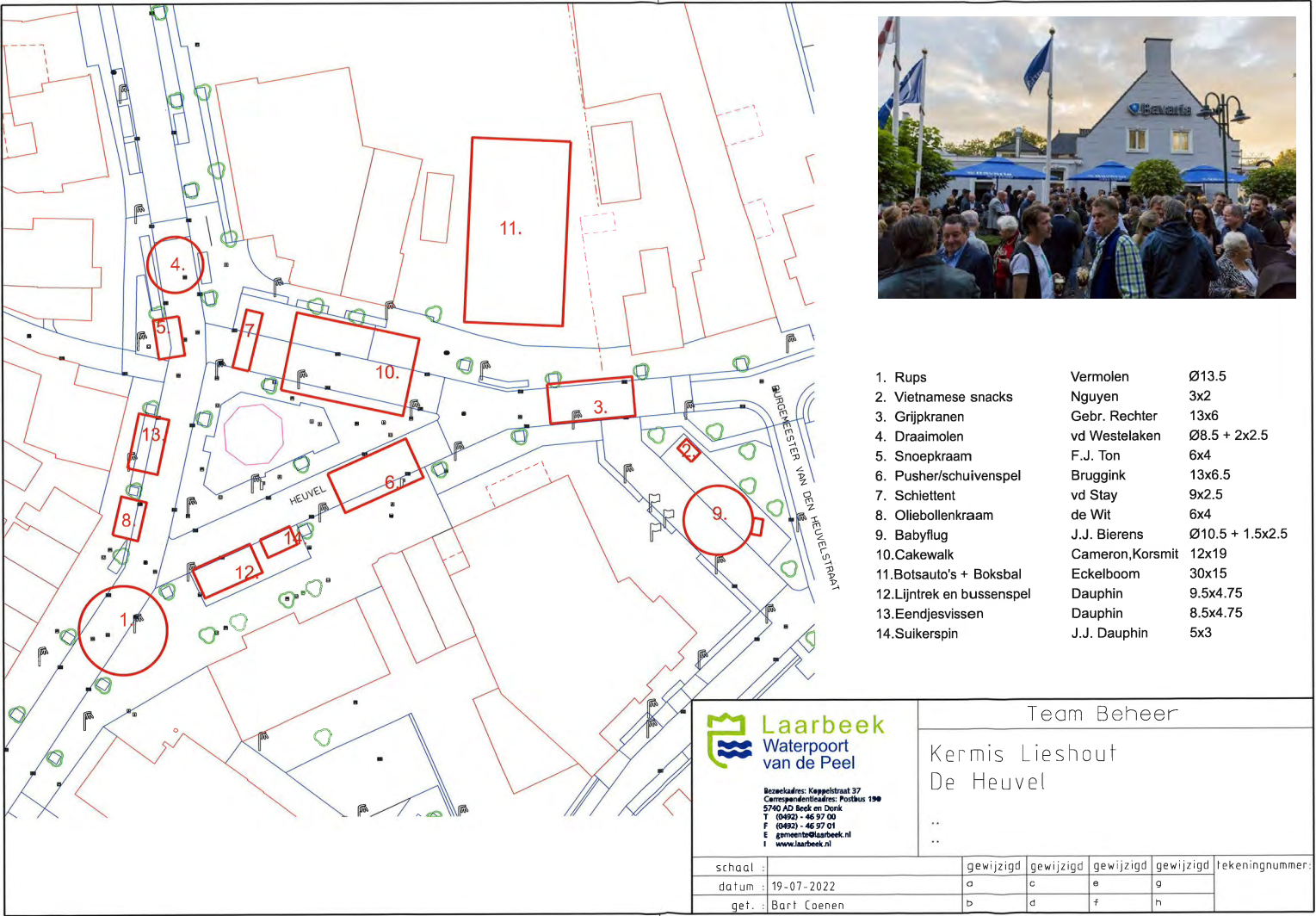

Foto: Straatvoetbal

publieksgericht belevenisplein
waar iedereen samenkomt

Foto: Harmonie St. Cecilia

Foto: Kings & Queens Run

Foto: Intocht Sinterklaas

de Heuvel als authentiek Brabants en gezellig
dorpsplein met extra terrassen

1. Gebruik dagelijks

- Horeca en (zon)terrassen
- Picknickweide
- Zitplekken
- Wandelpark
- Spelen (met water) / fitness / yoga / jeu de boules

2. Gebruik evenementen

- Weekmarkt
- Braderie
- Kermis / festivals
- Schaatsbaantje
- Jeugdcursussen visclub in gracht
- Permanente expositie
- Museum ambachten 'Heemkunde' combi VVV
- Startpunt / knooppunten fietsevenementen (Laarbeekroute, Van Gogh, MTB, wielerronde)
- 'Oude gewoontes' weer oppakken
- connectie met Bavaria herstellen

3. Sfeer

- Aanlichten mooie panden en bomen
- groen vs plein
- (Historische) driehoekige pleinruimtes
- Grote bomen
- Grachten

4. Functioneel

- Heuvel auto te gast
- Verbinden wandelroutes Dorpshuis / Heuvel / Kerk / Floeffeplein
- Wandelpad rondom de kerk
- Fietsenstalling en oplaadpunten
- Watertappunt en electravoorziening

5. Elementen

- Poort van Binderen
- Beelden
- Dorpspomp (met bier tijdens evenementen)
- Gracht rondom kerk
- Muziekkiosk
- Huize Ribbius

Centrumontwikkeling Lieshout

Verslag bijeenkomst 10 januari 2023

Bij deze bijeenkomst hebben we drie tafels gehad met ieder een eigen onderwerp

Thema tafel 1: Ontwikkeling Noordflank Heuvel

Thema tafel 2: Openbare ruimte Heuvel & Verkeer

Thema tafel 3: Kerktuin & parkeerplaatsen De Klumper en Moreeshof

De 28 deelnemers van deze avond werden in drie groepen verdeeld die rouleerden per tafel. Iedere tafel is begeleid door iemand van Bureau voor stedenbouw en landschap Verhoeven De Ruijter.

Daarnaast schoof bij iedere tafel een expert aan van de gemeente Laarbeek. Hieronder vindt u een verslag van wat er per tafel besproken is. De drie sessies zijn daarin per thema samengevoegd.

Thema 1: Ontwikkeling Noordflank Heuvel

Teske de Ruijter (Verhoeven de Ruijter), Saskia Hornikx (beleidsadviseur cultureel erfgoed)

- Veel mensen dragen het basisplan dat Stichting Plan Lieshout heeft geschetst.
- De sfeer die wordt getoond ten aanzien van de openbare ruimte, architectuur en bouwmas-sa sluit aan bij de verwachting.
- Het beeld van de boerderij met horeca wordt gezien als een passende invulling. Wel graag aandacht voor de aanpasbaarheid van het volume: met andere woorden mocht de horeca niet lopen, dan moet het pand omgevormd kunnen worden naar woningbouw.

Duurzaam

- Bij de inrichting van hofjes en pleintjes moet aandacht zijn voor duurzaamheid, water moet goed worden opgevangen.

Wonen

- Woonurgentie wordt gevoeld. Veel mensen hebben kinderen die graag in Lieshout willen blijven wonen.
- Het type woningen en doelgroepen in de uitwerking wordt ondersteund: appartementen, senioren, één- en tweepersoonshuishoudens.

Rabobankgebouw

- Het voormalige Rabobankgebouw wordt door weinig bewoners gezien als waardevol om te handhaven.
- Er wordt door een enkeling geopperd dat het wel interessant is om de oorspronkelijke grondvorm/bebouwing van de Rabobank te handhaven en de rest van de Noordflank qua in-richting, sfeer en architectuur hier dan op af te stemmen.

Parkeren

- Parkeren in een parkeerhof wordt het meest passend gevonden bij de betaalbaarheid, doel-groep en het Lieshoutse.
- Parkeergarage is wellicht inpasbaar, als het maar niet ten koste gaat van de betaalbaarheid van de nieuwe woningen.
- Parkeerplaatsen bij De Klumper, met wandelpad verbinden met Noordflank is een goed idee om in de toekomst te realiseren.

Thema 2: Openbare ruimte Heuvel & Verkeer

Jesper Borsje (Verhoeven de Ruijter), Stefan Montens (verkeerskundige)

- Bijna iedereen draagt het idee om de Heuvel autoluw te maken en in te richten als een plein wat gebruikt kan worden voor evenementen en dorpsontmoeting.

Groen

- Vergroening van het plein vindt heel breed steun.
- Er moet wel goed gekeken worden naar de verhouding tussen bomen aan de ene kant (mooi, schaduw, warmte) en aan de andere kant moet er goed worden gekeken dat evenementen, kermis en de weekmarkt niet in de weg worden gestaan doordat er te veel bomen staan en er dus geen plek meer is voor dat soort evenementen.
- Veel aandacht voor waterberging en groen: bijv. Terrassen zachte uitstraling en waterdoorlatend (gras/half verharding).

Parkeren

- Een grote meerderheid wil zo min mogelijk parkeergelegenheid op de Heuvel, maar liever parkeren in de omgeving.
- De routes naar de parkeerplaatsen goed aangeven, zodat deze vindbaar zijn.
- Parkeren recht voor het oude gemeentehuis zoals in de huidige situatie is een mogelijke oplossing die niet storend is.
- Bij de sporthal is veel plek voor parkeren. Dit zou ook een mogelijke parkeerlocatie kunnen zijn. Heuvel via pad bereikbaar maken.

Verkeer

- Het afsluiten van een van de poten van de Heuvel wordt over het algemeen als positief gezien. Ook om het verkeer beter te kunnen sturen.
- Afsluiten van de zuidelijke poot van de Heuvel kan op de meeste steun rekenen.
- Bij realisatie van een dorpsplein goed kijken naar sluipverkeer. Verkeer vanuit Son naar Beek en Donk zoveel mogelijk om het dorp heen leiden.
- Verkeer rijdt ook vaak te hard, hoe kunnen we dit remmen.
- Goede busverbinding openbaar vervoer terug in centrum Lieshout.
- Overige straten zijn te smal, niet fietsvriendelijk met wegversmallingen (Ribbiusstraat), bloembakken helpen niet, drempels wordt hard overheen gereden.
- Oversteken door kinderen van school richting gymzaal is niet te doen (Molenstraat).

Kiosk en plein

- Het plein wordt in het midden als te hoog ervaren, obstakels weghalen.
- Sommigen willen de kiosk op een andere plek maar het merendeel vindt de kiosk karakteristiek voor Lieshout en wil deze op de huidige locatie behouden.
- Goed bekijken hoe de kiosk nog bruikbaar en toegankelijker te maken is voor iedereen (ook voor mensen slecht ter been / rolstoelgebruikers).
- Wellicht demontabel maken zodat het plein incidenteel optimaler kan worden gebruikt.

Thema 3: Kerktuin & parkeerplaatsen De Klumper en Moreeshof

Annemiek Lasterie (Verhoeven de Ruijter), Michel Brands (beleidsadviseur Groen en duurzaamheid)

Kerktuin en groen

- Is het mogelijk om de Kerktuin toegankelijker te maken? De toegang is nog niet uitnodigend, heel erg verhard. Binnen de gracht om de kerk heenlopen is niet mogelijk, maar zou best wel aardig kunnen zijn.
- Verbinding naar het zuiden toe wordt wel gewaardeerd. Je kunt dan tussen de woningen aan de Franciscushof doorlopen naar een mooi groen parkje. Pad dat zelfs niet ieder Lieshoutenaar kent. Belangrijk om hier ook aandacht aan te besteden.
- Gebied voor de wandelaar interessant maken.

Parkeren

- Op een pleintje met parkeren naast Bavaria Brouwerij café wordt wisselend gereageerd. De een zegt eigenlijk willen we het wel weer zo mooi groen en de driehoek herkenbaar hebben als jullie straks de driehoek van de Heuvel ook zo herkenbaar gaan maken. Deze twee horen heel erg bij elkaar. Kunnen we dezelfde sfeer en inrichting geven zonder parkeren. De ander zegt we hebben de hoek heel erg nodig voor parkeren. Maak het terughoudend parkeren met grasparkeren en een smal pad.
- Optie is het terras Bavaria Brouwerij Café om de hoek te leggen en parkeren aan zijkant maken.
- Parkeren in De Klumper (de straat) is nodig met dan ook de verbinding naar de nieuw ontwikkeling op de Noordflank Heuvel.
- Jeu de boules banen eventueel naar de Kerktuin verplaatsen en op de plek van de jeu de boules banen parkeerplaatsen maken.
- Parkeren Moreeshof, wellicht interessant om bij vergroting van deze parkeerplaats middels een informeel voetpad langs de bestaande sloot (eigendommen derden) een verbinding te maken met de parkeerplaats bij de sporthal.
- Waarom niet 2 lagen gebouwd parkeren op Moreeshof?
- Parkeren achter het Dorpshuis verbieden.
- Treintje Bavaria inzetten als P&R/ transferiumvervoer (niet iedereen mee eens dat dat een mogelijkheid is).
- Busparkeerplaats bij Bavariafabriek inrichten voor auto parkeren.

Centrumontwikkeling Lieshout - Thema: Grotenhof

Verslag bijeenkomst 12 januari 2023

Bij deze bijeenkomst waren 10 deelnemers aanwezig, verdeeld over 2 tafels, wel met hetzelfde onderwerp. Er was een afvaardiging van de school en de omgeving die al langer bezig waren met de ontwikkeling van de 'schooltuin'.

De gesprekken zijn begeleid door Teske de Ruijter (tafel 1) en Jesper Borsje (tafel 2) van Bureau voor stedenbouw en landschap Verhoeven De Ruijter. Vanuit de gemeente was adviseur Erik Jongmans aanwezig die in het voortraject betrokken was bij de werkgroep.

Hieronder vindt u een verslag van wat er aan de tafels besproken is waarbij we opmerkingen zoveel mogelijk gegroepeerd hebben.

Algemeen

- De sfeer en eerste denkrichting wordt gedragen door de deelnemers.
- We willen aandacht voor duurzaam beheer. Dat moet ook in budgetten vastliggen.
- De vindbaarheid van de entrees van school en Dorpshuis graag verbeteren door uitstraling, inrichting openbare ruimte en bewegwijzering aan te passen.

Verkeer

- In het algemeen moet er aandacht zijn voor de verkeerscirculatie bij inpassen van een supermarkt en overlast door verkeerd geparkeerde auto's.
- Het huidige trottoir wordt te smal gevonden voor rolstoelgebruikers, brede kinderwagens e.d. Deze kunnen elkaar niet passeren.
- Autovrij maken van de plekken aan de achterkant van het Dorpshuis is een idee. Mits het bij calamiteiten verkeersveilig is en mits het past bij het gebruik van het dorpshuis (nog mee in gesprek). Hierbij aandacht voor bevoorrading van de harmonie, die hebben daar een opslag.

Groene

- Gehele groene ruimte wordt opgenomen in een dorpsplek voornamelijk voor kinderen van 4 t/m 12 jaar. En wellicht kinderen van een net wat hogere leeftijd.
- Er zijn geen functies voor de parkzone voor de leeftijd 20+ die nu gemist worden.
- Belangrijk is dat het geen uitlaatveldje wordt langs het Grotenhof. Let hierop indien hagen worden ingeplant.

Speelmogelijkheden

- Aandacht voor de skateramp. Twijfel of dit de beste plek is in Lieshout of dat er een andere plek gezocht moet worden. Als de skateramp hier komt dan zo inpassen dat de school geen last heeft van het geluid.
- Speelplek moet openbaar toegankelijk blijven. Ook voor gebruik na schooltijd en in het weekend.
- De getoonde ideeën voor het versterken van de 'struin- en belevingsroutes' worden gedeeld.
- Kansen voor een ijsbaantje? Zorg dat de ruimte voor meerdere doelen te gebruiken is.
- Inpassen van water en spelen.
- Aandacht voor rolstoeltoegankelijkheid, zeker ook voor kinderen.
- Basketbal is belangrijk in het duo gebruik en het meer gebruik van de plek. Hierover zijn ook afspraken met de lokale basketbalvereniging, die het plein wil gebruiken.

- De jeu de boules baan wordt nu goed gebruikt. Misschien kan deze iets meer ruimte krijgen. Goede combinatie met het Dorpshuis.

Parkeren

- Behoud van invalideparkeerplaatsen.
- Iemand geeft aan twijfels te hebben over de haalbaarheid van het vergroenen van de parkeerplaatsen op kortere termijn, omdat de materialen hier nog niet zo lang liggen. Bovendien vraagt de inpassing van bomen bij het parkeren om ruimte. Dit zou dan kapitaalvernietiging zijn. De parkeerplaatsen in de straat zelf zouden uiteraard wel vergroend kunnen worden.
- Aandacht voor de containers bij de parkeerplaatsen.
- Er is geen behoefte aan een kiss&ride strook aan de Grotenhof/zuidzijde. Kinderen worden gestimuleerd met de fiets te komen of gebracht via de grote parkeerplaats ten noordwesten.
- Is een P-route een idee voor de piekmomenten? Pieken zijn bijvoorbeeld wanneer de zorgboog een evenement heeft tijdens schooltijd.

School

- School wil graag voor het zomerreces starten met de uitvoering; processen parallel laten lopen indien mogelijk.
- Voor nadere uitwerking richten op de voorzieningen die al aanwezig zijn. De specifieke onderliggende gedachten en eisen stemt de school samen met de gemeente af. Zoals de buitenklas die gewenst is, verschillende 'zones' en behoud van een centraal verhard plein voor zowel spelen, sport als educatie (stoepkrijt).
- Geen winkelwagentjes bij basisschool/achterkant Grotenhof in verband met geluidsoverlast.
- Afwatering dak school kan inzichtelijk gemaakt worden, afkoppelen naar wadi. Kan mooie combi zijn met het spelen en bewustwording.
- Mogelijk kan het dak van de school (en wellicht ook van het gezondheidscentrum) voorzien worden van een groen dak zodat dit bijdraagt aan de biodiversiteit, een langere levensduur van het dakleer geeft en bovenal voor verkoeling zorgt in het schoolgebouw en het gezondheidscentrum.
- Als er aanpassingen worden gedaan bij de plek die eerder was voorzien als ijsbaan, zou het mooi zijn als hier ruimte is voor het zichtbaar maken van regenwater. Het schoolplein watert nu af naar kolken die steeds vol zand zitten. Door water zichtbaar naar het groen af te wateren, daar een wadi te maken en daaronder wellicht extra waterberging te realiseren (zodat water na een regenbui snel genoeg is weggetrokken en het geen modderboel wordt) geeft dat ook een stukje bewustzijn voor de jongere generatie.
- Gevelgroen is ook een kans om verkoeling in de omgeving van het schoolplein te creëren.
- Kans om extra beplanting toe te voegen.
- Kans voor versterken biodiversiteit met insectenhotel/vogelhuisjes die de school met de kinderen kan maken.
- School onderzoekt of twee scholen samengevoegd kunnen worden en de school voor een deel opgetopt kan worden (extra bouwlaag).

Centrumontwikkeling Lieshout - Thema: Floreffeplein

Verslag bijeenkomst 17 januari 2023

Bij deze bijeenkomst waren 18 deelnemers aanwezig, verdeeld over 2 tafels, wel met hetzelfde onderwerp. Er was een afvaardiging van de buurt maar ook mensen verder weg wonend waren aanwezig.

De gesprekken zijn begeleid door Teske de Ruijter (tafel 1) en Jesper Borsje (tafel 2) van Bureau voor stedenbouw en landschap Verhoeven De Ruijter. Stefan Montens en Frans Vlemmix waren aanwezig als verkeerskundigen. Ook Michel Brands, beleidsadviseur Groen en Duurzaamheid bij de gemeente, was aanwezig.

Verkeer & veiligheid

- Goed nadenken over de richting die de vrachtwagens moeten komen en gaan. Langs school is niet wenselijk. Doorrijroutes vrachtwagens.
- Bij het laden en lossen van vrachtwagens als deze achteruit rijden over het voetpad; ook hier aandacht voor langzaam verkeer.
- Graag zo verkeersluw mogelijk.

Achter het Dorpshuis

- In het kader van de verkeersveiligheid voor de schoolgaande jeugd vraagt men aandacht voor de langzaam verkeersroutes, met name ook over het Kerkhofpad richting begraafplaats, school en Dorpshuis.
- Let op de aansluiting/inrit van de Floreffestraat naar de achterkant van het Dorpshuis. Als gemotoriseerd verkeer hier toegang blijft houden, heb dan aandacht dat dit veilig blijft voor voetgangers. Bij voorkeur auto en voetganger scheiden.
- Aan deze route zijn ook parkeerplaatsen getekend. Zorg over verkeersveiligheid.
- Omdat er veel leerlingen van de basisschool de Sprankel met de fiets en of te voet gebruik maken van het straatje tussen de garageboxen en (toekomstige) linkerzijde van de parkeerplaats is daar een in-/uitrit een gevaarlijk punt vooral om dat er veel leerlingen oversteken om hun schoolroute te vervolgen naar de wijken ten oosten van Lieshout.

Floreffestraat

- Is het mogelijk dat er een heg komt aan de overkant op de groenstrook zodat het licht van het verkeer dat de parkeerplaats afrijdt niet bij mensen naar binnen schijnt.
- Geen drempels.
- Zebrapad extra aan de rechterkant naar Grotenhof mogelijk? Het is een doorgaande route voor de schoolkinderen en medisch centrum. Zorgen voor een veilige looproute naar deze voorzieningen wordt belangrijk geacht, zeker met meer verkeer.
- Floreffestraat op hoek met Grotenhof afsluiten is voorgesteld, maar men beseft dat dit niet haalbaar/praktisch is.
- Ventweg naast Floreffestraat; angst dat mensen deze gaan gebruiken om parkerende vrachtwagens te mijden. Voorstel om daar bijvoorbeeld eenrichtingsverkeer van te maken (in oostelijke richting).

Dorpsstraat

- Aandacht voor de Dorpsstraat, haakse parkeerplaatsen en rare kronkel in de weg. Door toename verkeer moet hier een overzichtelijk en veilig kruispunt komen.

Parkeren

- Invalideparkeerplaatsen voorzien.
- Komen er ook laadpalen?
- Liever geen langspaarkeerplaatsen in de Floreffestraat, zeker niet aan de noordkant in het groenperkje.
- Aan de Dorpsstraat haakse parkeerplaatsen behouden.
- Bij de huisartsenpost wordt niet geparkeerd, maar wel in omliggende straten. Kan hier iets mee? Doorsteek naar parkeerplaats bv.
- Parkeren op supermarkt benoemd als idee. Gaat niet samen met groen dak.
- De parkeerplaatsen in het verlengde van de zuidzijde van de Florreffestraat aan de voorzijde van de (toekomstige) parkeerplaats zullen het zicht wegnemen van de bezoekers die de (toekomstige) parkeerplaats verlaten incl. de bestuurder van de geparkeerde auto heeft minder zicht bij het verlaten van de parkeerplaats.
- Vanaf de Dorpsstraat tot aan de hoek van de garageboxen de parkeerplaatsen volgens schetsontwerp handhaven aan de noordzijde van de Florreffestraat kunnen de parkeerplaatsen wel gehandhaafd blijven.

Activiteiten en evenementen

- De wielerronde wordt misschien weer opgepikt, fietsparkeerplekken op het groen/gras aan de Floreffestraat. Als dat zo is, kan dat niet i.c.m. toevoegen van plantvakken.
- Skateramp moet blijven. Past deze in de Grotenhof?

Groen en begraafplaats / Kerktuin

- Goed om te werken aan de hittestress.
- Zorg over begraafplaats; kunnen we zorgen dat het zo rustig mogelijk blijft als er een uitvaart is. Bomen behouden als visuele afscherming.
- Als men gaat bouwen, aandacht dat de bestaande bomen ook tijdens de bouw beschermd blijven zodat deze duurzaam behouden kunnen blijven.
- Volière behouden in het gebied. Verplaatsen naar de Kerktuin vindt niet iedereen een optie. Wellicht wel mogelijk bij het Grotenhof of het kerkhofpleintje?
- Een hondenuitlaatplek moet behouden blijven. Deze wordt nu regelmatig gebruikt.

Supermarkt

- Het idee voor een klimatologisch neutraal ontwikkeld en groen dak wordt gedragen.
- Opmerking groen dak; het technische gedeelte (airco, ventilatie en overige toestellen) van het pand op een veilige plaats centraliseren en bereikbaar maken d.m.v. een tegelpad voor onderhoud.
- Een mos-sedumdak geeft een mooi visueel plaatje gezien vanaf de andere omliggende panden en omgeving. Ook heeft het een thermische waarde en verlengt het de levensduur van de dakbedekking, het verminderd fijnstof in de lucht en neemt CO2 op. Er hangen wel enkele uitvoeringsnormen aan.
- Architectuur en sfeer: rustig en ingetogen. Gevel naar achteren is fijn.
- Loadingdock geïntegreerd in het gebouw voorkomt veel herrie en zicht op rommel. Door deze verdiept aan te leggen hoeft de winkel minder hoog te worden.
- Kan het laden/lossen misschien aan de andere kant plaatsvinden? Bij de garageboxen.

- De inrit voor het loadingdock aan de (toekomstige) rechterzijde handhaven. Volgens schetsontwerp zou deze inrit wel gebruikt kunnen worden voor het ledigen van de glasbakken als men deze aan de rechterzijde van de parkeerplaats kan plaatsen [u ziet dat hier door verschillende mensen verschillend over gedacht wordt]
- Venstertijden voor laden en lossen een optie? Daarbij rekening houden met schooltijden en liefst ook niet heel vroeg.
- Komt de glasbak ook op deze locatie? Deze geeft (geluids)overlast. Kan deze blijven waar hij nu is?
- Een centrale in- en uitrit in het midden van de voorzijde van de parkeerplaats voor bezoekers van de supermarkt, zodat men maar een keer het voetgangersgebied hoeft te doorkruisen en niet volgens schetsontwerp twee aparte in- en uitritten.

Algemeen

- Blijft er ook een plaats voor de traumahelikopter?
- Aandachtspunt voor bereikbaarheid van de ambulance bij de huisartsenpraktijk. Dat deze altijd toegankelijk blijft.